

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsake srede.
Naročnina:
za celo leto Din 60.—
za pol leta „ 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 80.—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vsakdo vživa,
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
šajo. — Pliata in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošt. številkem za-
vodu št. 14.194.

Temeljiti obračun s sedanjo vlado.

Govor tov. poslanca Pucelja. — Kako se »dela« državni proračun. — Radikalna stranka je skrivališče korupcijonistov in lopovov! — »Hudič« in pendrek. — Kričeči slučaji zlorabe vere v Sloveniji.

Dne 1. marca se je oglašil k besedi v razpravi o državnem proračunu tudi tov. poslanec Pucelj in je pri tej priložnosti temeljito obravnaval z obema današnjima vladnima strankama, t. j. z radikali in s klerikalci. Njegove besede so tako žgale, da je prišlo med njegovim govorom večkrat do tako burnih prizorov, da je moral predsednik sejo celo prekiniti, da so se razburjeni duhovi pomirili, je pač vedno tako, da resnica oči kolje!

Kako se sestavlja državni proračun.

O tem delu je povedal tov. Pucelj sledeče (po stenografskem zapisniku):

»Jaz sem sestavljal proračun za ministrstvo za kmetijstvo. Sestavil sem ta proračun po principih, ki jih določa znanost, in sestavil sem ga na podlagi načel stranke, kateri pripadam, in pa tako, da odgovarja potrebam naše države. Tako sestavljen proračun je znašal 908 milijonov dinarjev, ker sem prepričan, da mora proračun za kmetijstvo v naši državi znašati vsaj 10 odstotkov od vseh državnih stroškov. Tako mora biti sestavljen proračun za kmetijstvo, če upravljajo to ministrstvo ljudje, ki se na ta posel razumejo.

Kaj pa se je zgodilo z mojim proračunom? Nam, ministrom seljaške stranke, so obljubili, da bo prišel državni proračun pred ministrski svet, kjer se bo obravnavalo o potrebah vsakega resora. Ugotavljam pa danes na tem mestu, da v tej zadevi ni bilo nikdar nobene ministrske seje, pač pa se je delalo tako kakor se dela po navadi.

Kako pa se dela po navadi? Tako-le: Minister sestavi proračun in ga izroči finančnemu ministru, načelniki v tem ministrstvu pa pregledujejo proračun in črtajo posamezne postavke po svoji mili volji, ne da bi se vprašali, kaj je potrebno in kaj ni potrebno. Tako postavi minister pred gotovo dejstvo, in minister mora biti zadovoljen!

Ko je pa naš proračun prišel pred finančni odbor in ga je dobil v roke novi minister Miletič, ki nima niti pojma o potrebah kmetijstva, so črtali vsevprek, kar se jim je zdelo.

Za tako izdelan proračun pa mi ne moremo prevzeti odgovornosti.

Tako pa se je godilo tudi s proračunom ostalih ministrstev.

Ostra kritika nad radikali.

Pogledati je treba sedaj še, če daje današnja vlada kakšne garancije za popboljšanje stanja v državi. Predno odgovorim na to vprašanje, je treba pogledati le, kako je vlada sestavljena. Velika večina članov te vlade pripada radikalni stranki. Zato je nekdo v Sloveniji rekel: »Mi imamo sedaj čisto radikalno vlado z malo amputacijo Slovenije.« Radikalna stranka pa je celo po mišljenju nekkih njenih članov približališče lopovov in korupcijonistov!

Vihar.

Po teh besedah je nastal med radikali strahovit vihar. Radikalni poslanci skačejo s svojih prostorov pred govorniški oder in divje groze govorniku. Neki poslanec Pucelju grozi, a njegov tovariš ga odrine z besedami: »Beži! Ta še vola in bika ukroti — kaj boš ti ž njim?

Hrup je bil tako velik, da je predsednik moral sejo za nekaj minut prekiniti, da so se razburjeni duhovi zopet pomirili.

Kritika nad SLS.

Ko se je seja zopet nadaljevala, je tov. Pucelj po kratkem prerokanju z radikali svoj govor nadaljeval in naravnost uničujoče kritiziral Slovensko ljudsko stranko in njeno politiko.

»Ko sem vabil to stranko v vlado,« — je govoril tov. Pucelj — »da bi skupaj z nami popravljala krivice, ki so se zgodile Slovincem in Hrvatom, so oni iz političnih razlogov sodelovanje odklonili.

Če hoče ta vlada, da ji zaupamo, moramo vedeti, kaj vlada in v njej zastopane stranke hočejo. Mi pa o tem ne vemo ničesar. Mi n. pr. ne vemo, ali stoji SLS še danes na istem stališču kakor 27. marca leta 1923? Takrat je pisal »Slovenec« (27. marca l. 1923.):

»Slovensko ljudstvo zahteva v okvirju države svojo politično in gospodarsko samostojnost kot enakopraven faktor s Hrvati in Srbi, odklanja vsakršno nadoblast kate-regakoli naroda v državi in odklanja tudi vsako drugo lažnivo firmo »samouprave«, ki se ne krije z zakonodajno politično - gospodarsko samovlado Slovenije.«

Ko sem jaz pozval SLS, naj vstopi v vlado, je napisal »Slovenec« dne 6. maja 1926. sledeče:

»Ali ne bi sodelovanje z radikalno stranko, kakršna je danes, pomenilo podpiranje njenega centralističnega velesrbskega državnega programa? Ali bi ne pomenil že samo fakt sodelovanja s takimi elementi ne samo nadaljevanje, nego sankcioniranje zapostavljenja Slovenije?«

(»Take elemente« pa danes podpira SLS in sedi ž njimi v vladi! Po lastnih besedah »Slovenca« podpira torej SLS zapostavljanje Slovenije! (Op. ured.)

Pred volitvami v oblastne skupščine so širili letake z napisom »Proč s centralizmom in s centralističnimi vladami«, danes pa sedi v radikalni vladi g. Dušan Serbec, ki je te letake podpisal!

Doma tako — v Beogradu tako!

Slovenska ljudska stranka vodi dvoletno politiko, eno v Beogradu, eno pa doma. Tukaj podpirajo centralistični režim, dr. Veble v Mariboru in dr. Breclj v Ljubljani pa izjavljata, da SLS ne bo odnehala v borbi za popolno zakonodajno avtonomijo. To je stvar, ki jo je treba pojasniti od vladne strani, da bomo že enkrat vedeli, pri čem smo.

Klic: Ali ste Vi proti avtonomiji? Pucelj: Kadar bo treba glasovati za finančno in zakonodajno avtonomijo, bom glasoval zanjo!

»Hudič« in bajonet.

Slišali ste, gospodje, kaj se je zgodilo v Kupusini kmetom, ki niso hoteli glasovati za radikale.

Pri nas v Sloveniji pa se dogajajo nasilja druge vrste. Slovenska ljudska stranka rada trdi, da je verska stranka. Ugotavljam na tem mestu, da to ni res, ampak da je Slov. ljudska stranka brezverska stranka, ki vero samo izkorišča.

Kako jo izkorišča? Kakor se poslužujejo policaji pendrekov, da vrše nasilja pri volitvah, tako izkorišča Slov. ljudska stranka verski čut dobrega slovenskega naroda.

Za časa zadnjih volitev se je pri nas zgodilo, da je duhovnik v Dobrniču zagrozil, da ne bo nikogar cerkveno pokopal na blagoslovljenem katoliškem pokopališču, kdor ne bo glasoval za Slov. ljudsko stranko. G. Krumpeštar je rekel, da ne bo pri spovedi nikomur dal odveze, kdor je naročen na naš

»Kmetški list.« Zgodilo pa se je še hujše: V Strugah je rekel župnik Orehek: »Sedaj pa, volilci, pojdite na volišče. Tam je pet skrinjic. V prvi skrinjici je presveto Srce Jezusovo, in v to vrzite svoje kroglice, iz ostalih štirih skrinjic pa hudiči ven gledajo!« (Smeh na levici.)

Zgodilo se je tudi to: Ko je vladni komisar, g. sodni svetnik Mejač iz Ribnice, dal nekemu volilcu kroglico in ga poučil, naj gre od skrinjice do skrinjice in naj v vsako vtakne svojo roko, tisti volilec ni tako storil, ampak je hodil od skrinjice do skrinjice in jih je ogledoval. Ko so ga vprašali, zakaj skrinjice ogleduje, je odgovoril: Hotel sem pogledati, če je res v prvi skrinjici Srce Jezusovo, v drugih pa hudič — toda ne vidim ne enega, ne drugega! Najlepše je pa to, da je bila med tistimi skrinjicami, iz katerih je baje hudič ven gledal, tudi vaša radikalna skrinjica!

Tako se agitira: Vi s pendrekom, ti pa s hudičem!

Ljubljanski škof.

Nočem napadati ljubljanskega škofa, ki ga zelo spoštujem kot visokega cerkvenega dostojanstvenika. Pravijo, da je on dober človek, toda premehak je in zato je on le orodje v rokah treh ali štirih politikov.

Tudi v naši stranki je nekaj duhovnikov. Te duhovnike pozna tudi navzoči g. minister in on mi lahko potrdi, da so to pošteni gošpodje. Eden od teh duhovnikov je pristal na to, da kandidira na naši listi. Ker pa mora za kandidaturu imeti dovoljenje od škofa, je res zaprosil za dovoljenje, a škof mu je prošnjo odbil. Jaz sem šel na to k škofu in sem ga prosil, naj mi razloži vzroke, zakaj ne da dovoljenja. To sem storil zato, da bi ljudem dokazal, da naša stranka ni brezverska ali protiverska. Škof pa mi je odgovoril, da z verskega stališča nima nič proti naši stranki, da pa dovoljenja ne da zaradi discipline!

Vidite, take so razmere pri nas. To je hujše kakor batine po podplatih, ker je pritisk na duše hujši kakor pa udarci po telesu.

Maščevalnost.

Ko so zastopniki SLS takoj po volitvah stopili v vlado, se je ho-

tel škof maščevati nad onimi, ki so imeli moralno korajžo, da so stali na našo stran in proti SLS in proti politiki, ki jo dela že 6 let dr. Korošec. Prvi slučaj je oni v Kranju. Tam živi že 26 let g. Koblar kot dekan. Ta gospod je pošten človek kot človek in kot duhovnik. Škof pa mu je vzel njegovo dostojanstvo. Priznam, da ga ni odstavil od dekanata po svojem prepričanju, ampak na pritisk gospode, ki tvori danes drugo vladno stranko. Uspeh pa je bil ta, da gospoda Koblarja danes vsi še bolj spoštujejo kot so ga prej.

Tako se dela pri nas »volja naroda« in tako se postopa z nami.

Cerkvena politika.

Ko sem se drugič oglašil pri škofu v isti zadevi, se je vnel dolg razgovor med nama o Radiću in njegovi stranki. Prvič mi je rekel škof, da s svojega stališča nima nič proti nam, drugič pa je dodal, da ga vodijo cerkveno-politični razlogi, da je protivnik naše stranke. Sedaj pa vprašam celokupno vladno: Ali tudi ona odobrava te cerkveno-politične razloge?

Kako je prišlo do zadnjih volitev.

Današnja vlada nima druge skrbi kakor to, kako bi se obdržala na krmilu. Plod te skrbi je bil razpis zadnjih volitev.

Ko je bil položaj v radikalni stranki enkrat zelo obupen, sem povedal g. Uzunoviću, kako lepo so nekdanj delali deželni zbori. Ta stvar je Uzunoviću spčetka bolj malo zanimala. Ko pa je enkrat postal položaj zopet zelo napet, takrat so se oklenili moje misli kot rešilne bilke in razpisali so volitve, da se med tem položaj razčisti.

Danes so oblastne skupščine tukaj, nimajo pa sredstev, da bi delale.

V takih žalostnih razmerah živimo. Slovenska ljudska stranka pa je zakrivila velikanski greh, da je podprla radikalno stranko baš takrat, ko bi se bilo dalo vse obrniti na bolje.

To so vzroki, da bom glasoval proti proračunu. Sicer pa sem mnenja, da je treba radikalno stranko razbiti!

za Uhtomskega, ki je bil dober osebni prijatelj carja, je napisal Radić tedaj tudi svoje posebno mnenje o Bosni in avstrijski njeni aneksiji. Tu je dokazal, da Rusiji zaradi aneksije ni treba vojne napovedati, ker da Bosna ni samo srbska, ampak je tudi hrvatska, kajti da se številčni muslimani v njej vedno bolj čutijo Slovane in sicer kot Hrvati. Bila bi velika politična pogreška za Slovanstvo, ako bi Rusija tudi glede Bosne vodila staro pravoslavno in teritorijalno politiko, mesto slovansko narodno, ki mora biti po svojem bistvu demokratična in kmečka. Rusija tedaj ni hotela vojne, kajti vladajoči caristi se niso čutili varne vsled poraza v japonski vojni in sledeči jej notranji revoluciji l. 1905. Na Radićeve argumente je dejal minister carskega dvora baron Frideriks: »Rusija bo priznala aneksijo in zaradi tega vojne ne bo!«

Vsled porasta glasov in mandatov »Hrvatske pučke seljačke stranke« je tedanji hrvatski ban, Tomašić, začel zasledovati, kaj ta stranka pravzaprav hoče. Ponovno se je razgovarjal tudi z Radićem

samim, ki mu je tolmačil njen program. Ban Tomašić je službeno poročal v Pešto in na Dunaj, da nova stranka ni prevratna, čeprav obsoja militarizem in zahteva uvedbo referendumu po švicarskem vzoru. Že se je delalo na tem, da v zvezi s hrvaško-srbsko koalicijo pomaga tudi kmečka stranka v saboru izvršiti nekatere reforme v upravi in gospodarstvu. Toda fevdalni reakcionarji ter klerikalni krogi so nadaljevali s svojimi denunciacijami na Dunaju in v Pešti ter končno csutili celo bana samega, da ni nič manj nevaren od Radića. Da se teh očitkov opere, se je ban Tomašić odločil št. Radića zapreti, čeprav sabor še ni bil razpuščen. Radić je izjavil šefu policije, da se ukloni samo oboroženi moči. Pozneje je izginil neznanokam ter ostal skrit celih šest tednov, dokler niso bile izvršene nove volitve, pri katerih je bil ponovno izbran za saborskega poslanca.

V prihodnjem pismu se bomo seznanili z nadaljnim razvojem »Hrvatske pučke seljačke stranke« do izbruha svetovne vojne v l. 1914.

Alb. Prepeluh.

Naš pokret.

Osmo pismo.

Pred vojno Hrvatska-Slavonija še ni poznala splošne in enake volilne pravice, kakor v obče nobena dežela, ki je bila pod skrbstvom Madžarske. Volilci, kolikor jih je bilo, so volili poslance v hrvatski sabor v Zagrebu, ki je imel nekaj več delokroga kot bivši deželni zbori avstrijski, ker je bila takozvana »banska Hrvatska« v nekaterih rečeh precej avtonomna. Poslance v državni zbor v Pešti pa je volil izmed sebe sabor. Pred l. 1910. hrvatski kmet in delavec nista imela volilne pravice. Volilno pravico so imeli predvsem uradniki, duhovniki, veleposestniki in druga inteligenca svobodnih poklicev, od kmetov pa samo nekateri večji davkoplačevalci in starešine hišnih zadrug, ki tam deloma še dandanes obstoje. Med delavci sploh ni bilo volilcev. V vsej Hrvatski-Slavoniji je bilo komaj 48.000 volilcev. Umljivo je tedaj, da je novo osnovana »Hrvatska pučka stranka« imela spčetka komaj 3 poslance v saboru, med njimi pa vedno njenega predsednika Štefana Radića. Pod pritiskom madžaronskih banov, ki so bili večinoma le politični eksponenti Pešte, je bila večina v saboru madžaronska, ker jo je izvolilo odvisno madžaronsko uradništvo. Druga inteligenca, ki je bila zastopana v saboru, je bila deloma hrvatske, deloma srbske nacionalistične miselnosti. Leta 1905. pa so se poslanci iz Hrvatske in avstrijske Dalmacije sešli na Reki. Plod tega sestanka je bila takozvana »reška resolucija«, ki je dosedanjo nacionalistično hrvaško politiko usmerila v oportunistične, Pešti prijazne vode. V saboru je nastala takozvana hrvaško-srbska koalicija, ki je postala polagoma vladna stranka. Proti takšni politiki sta vstala tedaj tudi

brata dr. Anton in Stjepan Radić in l. 1905. izdala brošuro »Hrvati i Magjari«, v kateri to politiko hrvaške gospode proglašata za nedemokratično in neljudsko. Odločno pobijata kabinetno politiko gospode, ki hoče dobiti oblast v deželi s pomočjo v Pešti vladajoče madžarske gospode in ne od svojega naroda, to je jedra njegovega: hrvaškega kmeta!

Čprav toraj kmečki ljudje večinoma niso imeli volilne pravice, je vendar to novo kmečko-ljudsko gibanje bilo mnogim v strah. Posvetna in duhovska gospoda je novo stranko tihoma tožila madžarski vladi v Pešti in na cesarskem dvoru na Dunaju. Obtoževali so jo, da je panslavistična in republikanska, da je nevarna dinastiji in monarhiji, a Radić sam, da je v službi Srbije, Rusije in Francije. Pod pritiskom tega novega političnega in socialnega pokreta je bila končno vlada prisiljena l. 1910. reformirati volilni zakon in volilno pravico razširiti. Pri nastopnih volitvah je »Hrvatska pučka seljaška stranka« dobila že 16.000 glasov in 9 zastopnikov v saboru.

Že prej, l. 1908., se je vršil v Pragi drugi slovanski kongres, ki so se ga udeležili sami slovanski poslanci iz posameznih držav, med njimi tudi št. Radić. Tega leta je Avstrija proglasila aneksijo Herceg-Bosne, a Bolgari svojo neodvisnost od turškega sultana. Politično obzorje v Evropi se je zoblacilo in nastala je velika napetost med Avstroogrsko in Nemčijo na eni, ter med Srbijo in Rusijo na drugi strani. Že tedaj je pretela zaradi avstrijske aneksije Bosne izbruhniti svetovna vojna. Radić se je napotil iz Prage naravnost v Petrograd in Moskvo, kjer je imel več javnih predavanj in zaupnih razgovorov z vodilnimi osebnostmi tedanje caristične Rusije. Na poziv kne-

Delo naših poslancev v deželnem zboru.

Predlogi na predsedstvo skupščine.

Predlog inž. Franc Zupančiča za zgraditev ceste vezalke na deželno cesto Sodražico—Loški potok iz vasi Globelj.

Vas Globelj v občini Sodražica iz nujnih ozirov domačega gospodarstva potrebuje cestno zvezo z deželno cesto, ki vodi iz Sodražice v Loški potok, ob kateri imajo vaščani v Globelju svoja zemljišča. Ker te zveze ni, morajo gubiti mnogo časa in dela. Potrebno je, da se zgradi iz vasi Globelj cesta vezalka do omenjene deželne ceste, kar bi ne bilo predrago in kar je že dolgoletna zahteva teh vaščanov. Bila bi že davno uresničena, da ni bilo vojske.

Predlagam, da Oblastna skupščina sklepe, da se ta cesta-vezalka čimprej zgradi.

Ljubljana, dne 28. februarja 1927.

Inž. Franc Zupančič in tov.

* * *

Nujen predlog Janko Bukovec in tovarišev, da oblastna skupščina varuje interese ljubljanske oblasti pri sklepanju trgovske pogodbe z Češkoslovaško.

Dne 26. februarja 1927 so pričela v Beogradu trgovinska pogajanja z Češkoslovaško. Od nekdanj je prebivalstvo ljubljanske oblasti stalo v ozkih trgovinskih vezah z Češkoslovaško. Naravnost življenjskega pomena pa bo bodoča trgovinska pogodba z Češkoslovaško za naš kmetijski narod. Največji vir dohodkov je bila pred vojno prašičereja, zlasti na Dolenjskem, pa tudi na Gorenjskem in Notranjskem. Naš kmet, kajzar, osebni in delavec se je pečal z prašičerejo na ta način, da je z lahko krmo vzrejal mladiče in iste prodajal ko so dosegli težo 40 do 120 kg. Tako reja prašičev je bila najplodnejša in dohodke je pri tem imel tudi najrevnejši. Dober kupec za take prašiče je bila Češka. Po letu 1918 se ta kupec ni več oglašal v naših krajih, in zato je tudi zgoraj omenjena dobičkanosna prašičereja skoro prestala.

Znano je, da Češkoslovaška tudi danes potrebuje veliko množino takih prašičev, ker je tam takozvana »uzenarska« industrija prav močno razvila. Izvoz naših peršutarjev otežkočajo češkolovaški carinski in veterinarski predpisi.

Drug važni izvozni predmet naše kmetijske produkcije v Češkoslovaški je vino. Do sedaj je bil izvoz naših vin nemogoč, vsled visokih prevoznih stroškov, carin in vsled konkurence italijanskih vin, ker si je Italija zagotovila posebne ugodnosti za izvažanje vina v Češkoslovaško.

Da se možnost za popolno osiguranje razvoja teh dveh važnih gospodarskih panog omogoči,

predlagamo

visoka skupščina skleni: Oblastnemu odboru se naroča, da kar najvestneje prouči naše gospodarske razmere do Češkoslovaške in opozori našo delegacijo, ki vodi trgovinska pogajanja s Češkoslovaško, na vsa za nas važna gospodarska vprašanja, osobito pa gori spomenjeni panogi našega kmetijskega gospodarstva, ki jih naj kar najbolje zaščiti in doseže možnost izvoza v Češkoslovaško.

Ljubljana, dne 28. februarja 1927.

Janko Bukovec in tov.

* * *

Predlog Ivana Pipana in tovarišev za uspostavitve cest Sujca—Polhovgradec in Sora—Ločnica, vsled znanih lanskoletnih vremenskih katastrof so ceste Sujca—Polhovgradec in Sora—Ločnica popolnoma raztrgane in za vsak promet nesposobne. Ze itak popolno obubožani prebivalci poplavljenih krajev trpe veliko pomanjkanje, ker niti onega ne morejo vnovčiti, kar jim je še ostalo, in to vsled pomanjkanja prometnih zvez.

Zato predlagamo, visoka skupščina skleni:

1. Naroča se oblastnemu odboru, da takoj popravi cesti Sujca—Polhovgradec in Sora—Ločnica.

2. Oblastni odbor naj poskrbi potrebna sredstva, da se popravijo tudi vse druge vsled poplav uničene ceste.

Ljubljana, dne 28. februarja 1927.

Ivan Pipan in tov.

* * *

Predlog Janko Bukovec in tovarišev za dograditev deželne ceste Sv. Križ—Tihaboj—Mirna.

Bivši deželni odbor dežele Kranjske je pričel z gradbo deželne ceste Sv. Križ—Tihaboj—Mirna. V letu 1914 se je z gradbo te ceste prekinilo in je ostal del te ceste nedograjen. Ker vsled tega cel okraj ne more z vozovi do železniške postaje Mirna, trpi vsa okolica veliko gospodarsko škodo. Les in drugi pridelki so brez vrednosti, ker jih ni mogoče spraviti na železniško postajo, alj pa vsled prevelikih transportnih stroškov do postaje.

Vled tega predlagamo:

Oblastna skupščina skleni: Oblastni odbor naj ukrene vse potrebno, da se bo pričelo takoj s končno dograditvijo te ceste.

Ljubljana, dne 28. februarja 1927.

Janko Bukovec in tov.

Obča vinska kriza, ki grozi uničiti ekstenzijo vinogradarjev je splošno znana in je dosegla vrhunec s tem, da se kljub zadnjemu najmanjšemu vinskemu pridelku poslednjega desetletja celo ta malenkosten pridelok ne more vnovčiti.

Z utemeljenim strahom gleda naš vinogradnik v bodočnost, v negotovosti kaj nastane ob event. prirastku normalne količine vina. Glavni vzrok te krize tiči brez dvoma v prevelikem izvozu vin iz te oblasti, in o naravnost uničujočem dovozu vin v našo oblast iz okoliških pokrajin, ki se je pojavil zadnja leta.

Največ se uvozi in iztoči takozvanih dalmatinskih vin, precej sumljive proveniencije, ki se toči po nizkih cenah.

Po izjavi poznavalcev razmer in strokovnjakov pa je nemogoče, da bi bile vse te množine vina pristno dalmatinskega izvora, ker v preteklem letu tudi v Dalmaciji ni bil pridelan obilen, in postoji sumnja, da je mnogo tega vina spačeno, odnošno z dodatkom vode in sladkorja, ali celo drugih kemikalij, ponarejeno.

Tako pančenje vin je pri nas tem bolj mogoče, ker so vinotočja brez vsake kontrole. Je pa isto ne samo v silno gospodarsko škodo producentov, temveč enako v zdravstveno škodo konzumentov.

Vsled tega stavimo v smislu čl. 2., točka 3. in 6. zak. v obl. samoupravah predlog:

Skupščina skleni:

1. Nujno nastavitvi potrebno število kletarskih nadzornikov, ki naj vestno in redno vrše kontrolo vseh vinotočev, zlasti v večjih centrih.

2. Uvede naj se za razpečavanje pančanih vin najstrožje kazni z zaplenitvijo blaga in takojšnjo izgubo točilne ali obrtne pravice.

3. Do budžetne možnosti nastavitve kletarskih nadzornikov in njih poslovanja naj se s tem poslom poveri okrajne kmetijske referente za njih okoliše, kateri naj vsako sumljivo vino takoj pošljejo določenemu preiskovalnemu zavodu.

Ljubljana, dne 28. februarja 1927.

Ivan Urek in tov.

* * *

Vsako leto pogine v naši oblasti ogromna množina svinj na rdečici in to kljub temu, da imamo proti tej bolezni popolnoma sigurna sredstva v cepitvi.

Nekoliko iz neznanosti stvari, še več pa radi nedostajanja denarja, si nad 80% svinjerejcev ne omislj te sigurne zaščite svojih živali proti tej morilki.

Tako propada letno ogromno narodno premoženje naše oblasti, katero bi se ob dobri volji dalo rešiti z naravnost neznatnimi prispevki.

Zato stavimo predlog:

Skupščina skleni:

1. Nabavitj nemudoma dovoljno potrebno množino zanesljivega cepiva za vso oblast, katero naj se razdeli vsem veterinarjem na deželi brezplačno.

2. Za vršitev cepitve izplačati veterinarjem gotove procente ali prispevke tako, da bi isti zamogli to delo vršiti zelo po ceni, odnošno v ubožnejših slučajih brezplačno.

3. Izposlovati uravnavo študija veterinarskega naraščaja tako, da bi veterinarski kandidati v času glavne sezije cepitve (meces maj) prekinili za nekaj tednov pouk, in bi bili pridržani živinozdravnikom na deželi v pomoč in hitro izvršitev tega velikega dela. Naravno, bi se moralo kandidatom to tudi materijelno omogočiti.

Ljubljana, dne 28. februarja 1927.

Ivan Urek in tov.

* * *

V letu 1926 je poplavlila Sava, Sotla in njuni razni pritoki v brežiškem srezu vsa najrodovitnejša polja in travnike, ki leže v ravnini, umazala, zasula in odnesla pridelke ter s tem učinila ogromno mnogomilijonsko škodo.

Najtežje prizadete so vasi, ki leže z celimi domovji prebivalstva v poplavljenem ozemlju, in je voda v devetkratni poplavi udrla v hiše, hleve, kleti in uničila tudi one pridelke, ki so bili že v shrabah. Nešteti posestnikom je bilo uničeno vse na polju in domovju. Brez vseh sredstev je ostalo prebivalstvo v že itak zadolženih domovih. Obljubljalo se je podpore in pomoč, do udeležitve tega pa še do danes ni prišlo.

V smislu čl. 2., točke 13. zakona v oblastnih skupščinah stavimo naslednji predlog:

Skupščina skleni:

1. Podvzeti energične korake, da ji izroči država v namen pomoči poplavljenecem nabrane odtegljaje javnih nameščenec v polnem znesku, ki se je odtegnil istim na teritoriju te oblasti.

2. Z tem in ostalim denarjem, ki se je zbiral v ta namen, naj se nujno prisloži na pomoč vzdrževanja in prehrane prizadetega ljudstva, zlasti brežiškega sreza.

Ljubljana, dne 26. februarja 1927.

Ivan Urek in tov.

Rusija.

Rusija se zaveda teh angleških intrig in njena diplomatska aktivnost na zapadu postaja živahnejša. Baš te dni odpotuje v Pariz ruska delegacija z Rakovskim na čelu, da se reši vprašanje predvojnih dolgov. Pogajanja se bodo najbrž

ugodno zaključila. Tudi med našo državo in Rusijo se vodijo neoficijalna pogajanja. Češkoslovaška je že itak priznala Rusijo de iure. Rumunski časopisi vsled tega silno napadajo Jugoslavijo in Češkoslovaško in kličejo Italijo na pomoč, naj še predčasom zlomi slovanski blok, ki preti Rumunijo izolirati.

Razne politične vesti.

SLS v vladi. Popolno zakonodajno avtonomijo bo dobila Slovenija že prihodnji teden.

Novi veliki župani. Velika župana v Ljubljani in v Mariboru sta odstavljena. Na mesto dr. Baltiča je postal veliki župan v Ljubljani dr. Vodopivec, na mestu dr. Pirkmajerja v Mariboru pa dr. Schaubach. Postave, po kateri se morajo ravnati veliki župani, so pa ostale prav tiste, kakor so bile prej.

Napredna fronta. Pretekli teden je objavilo »Jutro« dva članka o sodelovanju naše stranke s samostojnimi demokrati. Obe stranki naj bi namreč napravili znano »napredno fronto« proti klerikalcem, verjetno pod vodstvom dr. Žerjava. Na to »Jutrovo« povabilo naj odgovorimo na kratko sledeče: Res je, da smo mi ravno tako nasprotniki klerikalcev, kakor so nasprotniki klerikalcev samostojni demokrati. S tem pa ni rečeno še nič drugega kakor to, da mi in samostojni demokrati politike klerikalcev nočemo. Edini in složni smo si torej le v tem, česar nočemo. To je pa za skupen nastop premalo. Za skupen nastop pa je treba složnosti v tem, kaj hočemo, torej v pozitivnem smislu, ne samo v negativnem. V tem pa, kaj da hočemo, se naša pot silno oddaljuje od poti samostojnih demokratov. Dokler so bili samostojni demokrati na vladi, so jasno dokazali, da so batinašči in zastopniki nasilja do skrajnosti. V tem oziru so popolnoma enaki klerikalcem, ki so ravno tega ministra Maksimoviča, ki je svoje nasilne metode začel baš po PP-vladi, branili in zagovarjali. Mi smo pa odločni nasprotniki batinaštva in nasilja, pa naj prihaja to nasilje nad nas od »liberalne« ali pa od »klerikalne« strani! Cilj vse liberalne in klerikalne politike je nadalje ta, da se kmete in delavce na vekomaj obdrži na vrvi, da ostanejo kmetje in delavci na vekomaj pokorni sužnji in hlapci pokvarjene gospode. Mi pa hočemo vse nekaj drugega. Mi hočemo, da se ravno najširša plast naroda osvobodi vsakega jerobstva, duševnega in političnega. Mi hočemo kmete in delavce duševno in politično tako dvigniti in izobraziti, da bodo lahko sami odločali o svoji usodi na podlagi lastne presoje in brez vsakega strahu pred posvetno in duhovno gosposko, brez strahu pred bajonetom in »hudičem«, in brez strahu pred vsako pokvarjeno gosposdo. To so stvari, ki jih žalibog velik del slovenskih solanij ljudi (>inteligenca« je nekaj drugega in nima s šolsko izobrazbo nič opraviti!) še ne razume.

Poglavje o dnevnicah. Zadnje dni je bilo kar veselje za brati, kako se »Slovenec« in »Domoljub« trudita, da bi opravičila višino dnevnic za člane oblastnih skupščin. Gospoda, ki ima v oblastnih skupščinah večino, je prišla na sijajno misel, da morajo ljudje, ki stanujejo v mestu, zato dobivati iste dnevnice kakor zastopniki z dežele, ker morajo hoditi ven med ljudi, da izvedo, kaj ljudje hočejo! Kaj za te gospode ni pošte? Ali so njihovi volilci sami analfabeti, ki jim ne znajo pismeno sporočiti svojih zahtev? To vendar ni in ne more biti opravičeno, da bi ljudje, ki imajo n. pr. v Ljubljani svoja stanovanja in doma svojo hrano in še celo mesečno plačo brez vsakega odbitka povrh, morali prejemati toliko, kakor res potrebuje poslanec z dežele, ki mora stanovati v hotelu za drag denar, ki mora plačati hrano v gostilni itd! V Karlovcu so določili za one, ki stanujejo v mestu, znatno nižje dnevnice kakor pa za zastopnike z dežele! Zakaj je razlika, in sicer opravičena razlika, mogoča v Karlovcu, pri nas pa ne?! Tukaj so klerikalci pokazali na popolnoma nedvoumen način svojo velikansko ljubezen do kmeta!

Govor tov. Puclja, ki ga objavljamo na drugem mestu, je označil »Slovenec« z besedami »žalosten dan za Janeza Puclja«. Nekoliko drugače pa je označil ta govor zagrebški »Jutarnji list«, čegar beograjski poročevalec tudi ni ravno na glavo padel. V »Jutarnjem listu« beremo: »Opaženo je, da je ta govor eden od najmočnejših udarcev, ki ga je namerila seljaška stranka na današnjo vladu. Ta govor je smatrati kot sklep seljaške stranke, da ne bo sodelovala z nobeno stranko, ki podpiše današnji režim. Po tem govoru so vsi prepričani, da radičevci ne bodo reševali današnje vlade.« Tako izgleda »nesrečni dan« v resnici, katoliški (?) »Slovenec« naj pa le mirno naprej laže.

Dopisi.

Gorenjski predal. Dovoli, tov. urednik, po dolgem času nekoliko prostora v »Kmetiskem listu«. VEDI, da gorenjska še ni bila tako ponosna kakor sedaj, ko ima tri klerikalne poslance in še povrh ministristvo za gradjevine. Že več ko en mesec sedi v vladi naša proti korupciji besneča SLS, pa se slabo obeta. »Slovenec« pravi, da bodo cestni odbori mogli dati 1/3 za blej-

Iz zunanje politike.

Balkan.

Vodja makedonskih komitov Protorov se je te dni nudil v Rimu. Gre predvsem, da se organizira na pomlad vpad komitov v našo državo. Komiti se zbirajo v Albaniji in so oboroženi z italijanskim orožjem. Beograjska »Politika« je odkrila dokument, kjer Anglija daje nasvete grški zunanji politiki. Anglija se postavi popolnoma na grško stran in ji obljublja, da bo zastopala njeno stališče v jugoslovenskem-grškem sporu. Bolgarija želi s pomočjo Anglije in Italije povečati svojo vojsko in si olajšati reparacijska plačila. Italija in Anglija zasledujeta z vsem tem samo en načrt, izolirati našo državo in napraviti iz nje svojo kolonijo.

Kitajska.

Revolucionarni duh na Kitajskem se vedno bolj in bolj širi. H Kantonceem je pristopila nova pokrajina Anhvai, tako je sedaj na strani Kantoncev okoli 250 milijonov Kitajcev. Zmagoviti revolucionarni armadi se je pridružil tudi general Li-Pao-Čang z 15.000 možmi. Kantonska konjenica je na nekaterih krajih zasedla železnico

Nanking-Šangaj, ker hoče prerzati vsa pota do Šangaja. Do sedaj so prodirali Kantoncei od juga proti severu, po novejših vesteh pa se zbira v Vladivostoku kantonska vojska, ki namerava tudi od severa prijeti svojega nasprotnika. Položaj Šangaja je nevzdržljiv, kar je vprašanje le nekaj dni.

Anglija.

V Angliji je na krmilu konservativna stranka, ki je nesmrtna sovražnica Slovanov. Vedno bolj in bolj se pojavlja nasprotje dveh svetov vzhoda in zahoda, nasprotje med kapitalizmom in novimi socialnimi pokreti. Na eni strani je denar, na drugi ideja bratstva med narodi. Anglija še naprej zbira okoli sebe finančno slabe države, da jih, če bo treba, pošlje v boj proti Rusiji. Zadnje čase si skuša pridobiti Poljsko, nastopa kot posredovalka v nemško-poljskem sporu, na Balkanu pomaga italijanskemu imperijalizmu, vse z namenom, da oslabi položaj Rusije in njej prijaznih držav v Evropi. Rusija bi morala vezati nekaj svojih moči na zahod in njena akcija na vzhodu bi morala odnehati.

ski most. 200.000 Din je pustil bivši klerikalni cestni odbor dolga, zdaj pa še tretjino za blejski most, pa bode 600.000 Din na cestnih dokladah. Kmetška para bode že plačala, saj iz strahu pred hudičem tudi glasuje za SLS. V Begunjah se je ustanovila sirarska zadruga. Sirarski dom neobhodno potrebujejo, pa se je nekdo našel, ki pridno pobira za orlovski dom. Seveda tega je bolj treba kakor pa sirarne. Res dobro mora iti v Begunjah, da bodita kar dva teatra. Vprašamo kmetško ljudstvo, kje pa je dom, da se bode iz njega denar dobil? Naše mnenje je, da je sedanjega teatra za Begunje dosti. Kako z lahkoto bi se gradila sirarna, ko bi bili za to tako vneti, to tembolj, ker je Slovenec zopet kmetijski minister, ki lahko nekaj da. Le tako naprej, drugo leto mesto 53 rubežev, ki jih izkazuje »Uradni list«, največ radi visokih davkov, jih bode 530. Potem bodeš že ti ubogi kmet čutil, kje je hudič. V Podhomu in Podkorenu se novi najmlajši sirarski zadrugi krasno razvijata. Le s korajžo po tej poti naprej. — V Zasipu se je poročil naš vrli tovariš Vidic iz znane kmetške »Mostarjeve« družine, z gospico Španovo iz Podhoma. Vrlemu kmetškemu paru naše čestitke! — Na Boh. Beli se je ponesrečil pri vožnji drv posestnik Gogala, ki je na poškodbah v bolnici preminul. Zapušča ženo in 8 otrok. Nesreča je tem večja, ker mu je zadnje dve leti povodenj napravila ogromno škodo. Če gremo iz Boh. Bele v Ribno, tudi tam dosti novic. Ni še minulo dobro leto, pa so se zgodili trije umori vsled pretepopov. Eden na Koritnem, drugi na Beli, tretji v Ribnem. Žalostno tako poročilo, ali tudi k temu moramo pristaviti svoj lonec. Ako bi bili naši fantje medsebojno prijatelji, ako bi bili včlanjeni v društvi kmetških fantov in deklet, bi taki žalostni slučajji izostali. Na drugi strani pa naj se oba tamošnja gg. župnika bolj pečata s verskimi stvarmi, kakor pa s politiko in bo mnogo boljše. Priporočamo obema gg. župnikom, da dasta več strogo cerkvenih naukov, posebno zapovedi, ne ubijaj in ljubite se med seboj in brez politike, nič kaj beri in kaj voči, in bode tudi umorov in pretepopov manj. — Enako nam poročajo iz neke župnije, da se je g. župnik pri izpraševanju žena tako daleč zapletel v politiko, da bode imelo pri tem opravka sodišče. »Slovenec« je od dne 20. februarja prinesel dopis iz Radovljice, v katerem ostro napada one, ki so gradili most s svojim denarjem. Kar čuditi se je takemu napadu. Pripomnimo le toliko, da se z novim mostom ni mudilo radi Lesce, Pretrga, Radovljice ali Lancovega, pač pa le po našem mnenju radi neke družbe. — Zraven v tem dopisu je bil tudi napaden g. župan Dežman iz Lancovega, obče spoštovana oseba, seveda zato, ker je pomagal tudi graditi most drugim — političnim — kakor pravi dopis, seveda pri novem Avsenekovem, pa ni nobene politike. Končam naj g. urednik. Se pa še drugič oglasim in poročam o uspehih oblastnih gorenjskih poslancev in ministra. — A.

Poljanska dolina pri Črnomlju. Nihče se še ni pobrigal za naše gospodarske naprave. Zlasti je zanemarjala naš okraj gospoda od SLS. Skrbela je za vse drugo, le za nas nič. Strahovali so naše ljudi s peklom in hudičem in jih v takem strahu držali samo za glasovalno mašino. Toda danes je kmet in delavec že toliko zaveden, da se pekla in hudiča, ki ga klerikalci kažejo, ne boji več. Zato so si ustanovili svojo kmetško stransko, ki ima take voditelje, da jim lahko vsi zapupamo. Mnogo potrebuje naš okraj. Železnico, zadruga vsake vrste, vodovod, zdravnika, lekarno, elektrarno, tovarne itd. Klerikalci, ki imajo večino poslancev, se seveda za to ne brigajo. Koliko davkov se je iztirjalo iz naših krajev, toda za nas se ni napravilo nič. Nobeden drug nam ne bo razmere izboljšal, kakor naša Slovenska kmetška stranka in njen voditelj Ivan Pucelj, kateremu kličevo: Živio. Druge gospode ne maramo.

Z Gorenjskega. — Blejski most. Kakor je domačinom in ostali javnosti znano, je lanska povodenj odnesla tudi most na cesti Lesce — Bled. Na tej najprometnejši točki tujskega prometa so zasebniki zgradili na svoje stroške most, od katerega seveda pobirajo mostnino, kar je tudi popolnoma opravičeno. Lepo priložnost, da pokaže, kaj zna, pa ima sedaj minister inženjer Sernee, ki bo gotovo uvidel, da je tem mestu državni most nujno potreben. Cestni odbori ne morejo toliko prispevati v ta namen, ker so kmetje že itak z raznimi dajatvami preobloženi. — Jako zamotana je tudi zadeva radovljiskega mostu, o kateri bomo o priliki povedali kaj več.

Žiri. Dne 18. februarja smo volili občinsko starešinstvo. V odboru ima SKS 2, SDS 6 in takozvani radikalni 5 članov, klerikalci pa 12. Zaradi ljubega miru smo dali radikalom župana, podžupan je naš odlični pristaš Ivan Kavčič (Petron). Demokrati imajo 3 svetovalce, klerikalci nič — Kmetijska podružnica je že dobila izplačano podporo v znesku 30.000 Din, ki nam jo je nakazal še naš minister Pucelj, za kar smo mu vsi iz srca hvaležni. Za ta denar bomo nakupili semena, orodje in druge prepotrebne stvari onim članom, ki so bili po poplavi najbolj prizadeti.

Iz okraja Rogatec. Metuljavost pri živini: Že v zadnjem »Kmet. listu« je bilo tiskano, da se precej daleč širi ta bolezen pri živini. Tudi v našem (šmarskem srezu) je bilo že mnogo teh slučajev. Dobijo se pa zdravila, res učinkovita proti tej bolezni, le draga so, za nas kmete, zlasti sedaj v teh malih dohodkih. Za 300 kg težko živinče mora biti 12 kuglic, kar stane v naši lekarni ena 13 Din. — Dobijo se pa drugod po 10 Din ena, in tudi se že najdejo reklame od raznih lekarn, da se dobijo ta zdravila za polovico ceneje. — Ker je kmet skrajno po potreben v mnogih ozirih pomoči, je tudi nujno potrebno, da se pomore, da se dobijo cenejša zdravila, za tiste pa, ki nimajo še toliko za kaj dobiti denarja, da si rešijo edino živinče, naj bi se takim podelilo brezplačno. — Stranka SLS, ki ima

toliko večino pri volitvah v naših krajih, ker ob času volitev obljublja zlate gradove, bi bila tudi nje dolžnost, da se pobriga, za revno ljudstvo, a njej je le za mandate — za kmeta pa — deveta briga — po volitvah. Zatorej prosimo mi samostojni potom naše organizacije naše merodajne, da nam kmetom kolikor mogoče pomagata. — Ako zasledujemo naše časopise se vidi, da ima vsak stan svojo zadrugo ali zbornico, potom katere doseže, če ni kaj prav, le ti kmet si toliko neumen, ko tiščiš roko v klerikalno malho, a iz nje ne pride za tebe ničesar kaj boljšega, a iz Radičeve in Puceljeve torbe smo dobili in še bomo vsaj drobtine — dobre so — dokler ne dobimo še kaj več, bodimo s tem zadovoljni. V klerikalno torbo moramo pa le dajati. Saj vedno kričijo z prižnice, dajte za popravilo sem, dajte za zvonove tja itd. Nikoli pa ne slišimo, to in to se je kmetu pridobilo za popoljšek pri gospodarstvu potom SLS. — Kaj še —! — Zato pač vera peša!

Sv. Peter na Medvedovem selu. V zadnjem »Slov. Gospodarju« si je neki zaplotnik izbral mene za tarčo ter spušča pušice name. Pozivljam Te, značajni mož, da imenuješ svoje ime, da se o osebnih zadevah osebno pogovoriva, Videl bom tudi, ali se izplača, izročiti Te sodišču. — Janko Otorepec. (Op. uredn.: K tej zadevi izjavljamo, da g. Janko Otorepec ni pisec dopisa v našem listu št. 6.)

Središče. Cenjeni g. urednik! Ker vemo, da ste radoveden človek, ki imate radi novosti, katere se godijo po svetu, zato Vam pošiljamo par novic iz našega trga. — Po dolgem prizadevanju občinskega odbora smo dobili električni tok iz Fale, kar je velike gospodarske važnosti. Oblastvena komisija je napravo odobrila ter izrekla ugodno kritiko o napravi omrežja in hišnih instalacij, kar je dokaz, da je odsek, ki je celo zadevo oskrbel, zadel na solidne in zanesljive podjetnike. Samo to je škoda, da niso transformatorja vsaj 2 leti poprej naročili, morebiti bi takrat pravčasno dospel. Podjetje je last občine. Občinski odbor je tudi sklenil, da se izgradi v tekočem letu dva betonska mosta čez potok, ki teče skozi trg, kar bode tudi velike gospodarske važnosti. Povzdignilo bode tudi ugled trga. Pripravljalna dela so že v teku. Ne smemo pozabiti tudi na hvalevredno dejstvo, da so se tržani zavezali, da navozijo

ves prodec za betoniranje (okrog 500 kub. m) brezplačno. — V nedeljo je imela krajevna organizacija SKS svoj redni občni zbor. Potrjen je bil zopet celokupen prejšnji odbor. Navzoča sta bila tudi g. minister dr. Kukovec in g. dr. Rapotec iz Maribora, ter sta nam podala izčrpno poročilo o politični situaciji. Navzoči so navdušeno odbravali izvajanja govornikov, ker sta nam dokazala, da ni več daleč čas, ko se naša kmetška organizacija v Sloveniji združuje s stanovskimi tovariši cele države. Nič ne pomaga, če naši politični nasprotniki še tako vpijejo in zabavljajo po svojem časopisju, ker naša poštena in pravična stvar mora zmagati. Na pustni torek pa nas je obiskal listič »Središki sršen«, kateri pa je v svoji zbadljivi naravi daleč prekašal svoje tovariše iz prejšnjih let. Videlo se mu je že na prvi pogled, da je dobil druge gospodarje, ki so ga poslali med nas. Bil je celo tako nesramen, da je zahteval 5 dinarjev, prej predno je šel v hišo. Ko pa je to dosegel, se je spraval nad nedolžne ljudi in jih obgrizel do kosti. Druge pa, kateri bi bolje zaslužili, da jih malo opika, je pustil popolnoma pri miru, ali pa jih je celo hvalil. Bil je tako zloben, da niti Sokola ni pustil pri miru. Pevovodja sok. pevskega zbora, kateri je z velikimi žrtvami in mnogim trdom spravil zbor na tako stopinjo, da lahko z uspehom nastopa kjersibodi, je obklal tako nesramno, da tega ne bi spravil skupaj največji podlež. Značilno je, da se klerikalcev ni upal dotakniti, demokrate pa je z malimi izjemami vse vprek hvalil. Mogoče želi jajce znesti v klerikalno gnezdo. Ko so to njegovo početje izprevideli tisti, ki so ga poslali, so se zbal, da bi bil lahko nad njihovim ljubljencem proglašen kontumac, pa so sklenili, da ga raje na ražnju živega spečejo. Najbrž je to postna jed, katera bode njim sedaj ravno prav prišla. Dober tek!

Hudič v Brežicah. Te dni se je pokazal hudič tudi v Brežicah. Ravno ko je prišel v Brežice, ga je prišlo na stran in v skrajni sili jo je zvil blizu postaje na stranišče. Tam ga je pa opazil neki železničar, ki je hitro vrata zapahnil in sedaj je hudo ujet. Ljudje pa prihajajo od blizu in daleč povpraševati, kakšen da je in nekateri bi radi plačali visoko vstopnino, da bi ga videli. Hudo ujet na noč in dan milo vpije, naj ga izpuste, da bo šel v Pišce in v Globoko.

Shodi in sestanki.

Seja okrajnega odbora SKS za radovljiski okraj se vrši dne 13. marca ob 3. uri popoldne v gostilni Legat. K tej seji so vabljeni tudi vsi drugi naši pristaši, ker se obenem vrši občni zbor krajevne organizacije za občino Lesce.

Kalobje. V nedeljo, dne 20. marca se vrši seja krajevne organizacije »Slovenske kmetške stranke« pri tovarišu Vugatu. Ker je seja zelo važna, se vabite polno številno. Razpravljalo se bode radi občinskih volitev. — Predsednik:

Gaberje. Preteklo nedeljo, dne 20. februarja se je zbralo v restavraciji gosp. Šribarja v Gaberju pri Celju več starih odličnih pristašev »Slovenske kmetške stranke« z namenom, da si ustanovimo svojo stanovsko krajevno organizacijo. Po daljšem posvetovanju smo izvolili sledečo načelstvo: Predsednik: Jakob Brumen, Sp. Hudinja št. 7; tajnik: Anton Kajtna, Lisce-Gaberje št. 20; blagajnik: Jakob Šribar, Gaberje št. 67; zaupnik: Jakob Omladič, Sp. Hudinja; odborniki: Jurij

Ojsteršek, Košnica št. 26; Andrej Vaš, Zg. Hudinja št. 21; Anton Špiljak, Lisce št. 25; Josip Špiljak, Lisce št. 25; Valentin Lednik in Ršenik Anton, Zg. Hudinja. Ta mlada krajevna organizacija se je ustanovila za občino Celje in okolico z trdnim namenom, da se krepko podpira in organizira naš kmečki pokret ter zbere vse dosedanje pristave v svoje okrilje, omahljive in nevedne v politiki podučuje ter našo kmeto idejo med kmetom in delavskim ljudstvom za blagor vsega delavskega in kmetkega stanu razširja in poglobi. Prihodno nedeljo, dne 6. marca sklicuje ravno na istem mestu (restavracija J. Sribar, Gaberje) ob 10. uri dopoldan svoj prvi občni zbor, na katerega uljudno vabimo vse naše somišljenike in tudi druge tovariše, kateri so k naši ideji pristopni, da se pogovorimo v nadaljnjem delu te mlade organizacije.

Iz Rogaške Slatine. Dne 20. februarja je imela tukajšnja krajevna organizacija SKS za Slatino in okolico svoj občni zbor. Zbor je otvoril preds. Španiček ter v temperamentnem govoru slikal celi politični položaj naše organizacije. Poročal je o političnem in gospodarskem stanju. Blagajnik poroča o delovanju organizacije in njenih prispevkov. Skupne imovine je imela krajevna organizacija 1072 Din dohodkov, izdatkov pa 1114 Din. Diferenco poklanja predsednik organizacije, ker se s tem krijejo izdatki, se izreka na predlog tov. Madrele vodstvu in blagajniku absolutorij. Tajnik poroča, da so se reševala važna vprašanja, predvsem pa dela na gospodarskem polju. Na razne oblasti in ministrstva je bilo vlože-

nih 66 prošelj, med temi je bilo rešenih na priporočilo tov. poslanca Kelemina 58 prošelj. K stranki je sedaj na novo pristopilo 58 tovarišev kot odgovor na račun rovanja proti naši stranki od strani znanege Perkoviča iz florijanske fare. Za izprazneno mesto na Slatini (upravnika pošte) smo priporočili kot domačina tov. Alberta Gabriča, kateri je tudi imenovan ter vodi posle po predpisih. — Po poročilu tajnika se je izvolil na občnem zboru krajevne organizacije SKS sledeči odbor: Predsednik: Krištof Španiček; podpredsednik: Jože Kert; tajnik: Franc Verbošek; blagajnik: Anton Šiberl; odborniki: Beno Maderle, Anton Kamenšek, Alojzij Župevc, Anton Sekirnik, Jože Terčič, Miha Gabrič; zaupniki sledečih občin: občina Sečovo: Franc Janžek, pos.; občina Tekačevo: Štefan Koruznjak, pos.; občina Sv. Mohor: Jože Berce, pos.; občina Trojica: Franc Strašek, pos.; občina Brestovec: Jože Nerat, pos.; občina Rajnkovec: Jože Čoh, pos.; občina Nimno: Franc Šaligo, pos.; občina Katarina: Anton Kos, pos.; občina Plat: Janez Vehovar, pos.; Slatina okolica: Anton Jurše, pos.; delegati: Anton Kamenšek, Štefan Koruznjak in Franc Verbošek. Vsi navzoči so radostno sprejeli novo izvoljeni odbor, v katerem se jasno vidi, da so vsi izvoljeni stari odborniki, kateri imajo med ljudstvom zaupanje in ugled. Naj se dviga zeleni prapor pred našo najmočnejšo organizacijo SKS na Slatini, zavedajoč se našega gesla: za pravico, enakopravnost in poštenje. — Živel odbor, živel kmečko delovski pokret.

* * *

tako ljubeznive besede o združitvi zapadne cerkve z vzhodno cerkvijo, da se kaj takega ni slišalo od strani sv. stolice zadnjih tisoč let. Omenjal je zmote, ki so vzrok nesporazumljenju na vzhodu in do stavil, da včasih tudi katoličani ne znajo pravilno ceniti svojih ločenih bratov. Ločena krščanstva na vzhodu, je rekel, so kakor od zlatonosne stene odtrgani kamni, ki ostanejo zlatonosni tudi sami, ker vsebujejo toliko dragocenega, dobrega in krščanskega, da niso vredni le vsega spoštovanja, ampak tudi vseh simpatij.

Prav isti čas je pa prinesel »Vestnik srpske crkve«, organ srbskega pravoslavnega duhovniškega udruženja, oceno o knjigi, katero je izdal dr. Peter Grabić, profesor bogoslovja v Makarski, za 700-letnico smrti sv. Frančiška Asiškega. Ocena se glasi: »Katoliška cerkev je na zelo svečan način proslavila 4. oktober, dan, ko se je izpolnilo ravno 700 let od smrti sv. Frančiška Asiškega, moža, ki je s svojim svetim življenjem, žarko ljubeznijo do onih, ki so v bedi in ki

trpe, kakor tudi s prostovoljnimi siromaštvom, vršil, pa tudi sedaj še vrši velik vpliv na zapadni krščanski svet. Jubilejsko izdanje knjige »Nova revija«, katero je izšlo v frančiškanskem samostanu v Makarski, služi na čast uredniku in njegovim sodnikom. S svojo neoporečno tehnično opremo se knjiga na mah prikupi. Obsega celo vrsto dokumentovanih in lepo napisanih člankov o življenju in delu sv. Frančiška, o frančiškanskem redu, znamenitih možeh tega reda itd. V začetku knjige je tiskana papeževa enciklika, prevedena na hrvaški jezik, ki je bila poslana vsem katoličanom povodom onega slavlja. Proslava tega jubileja ni bila omejena samo na 4. oktober, ampak je bila podaljšana do konca leta. V tej nesrečni povojni dobi duhovne krize in butanja je dobrodošla ta proslava katoliške cerkve, ker je milijonom katoliških vernikov povzdignila srce in pogled na svetlo podobo sv. Frančiška Asiškega in na njegovem izgledu pokazala mnogim, premnogim pravo pot življenja.«

Potom izobrazbe do blagostanja.

Vedno in vedno srečamo ljudi, češ kaj mi je treba izobrazbe, saj te ne rabim pri obdelovanju svoje zemlje. Hvala Bogu, da je takih kmetov pri nas vedno manj in manj in s smotrenim delom bi se dalo tudi tem prepričanje, da le izobrazba vodi do blagostanja. Najlepši primer za to nam je Danska. Tudi na Danskem so prvotno vladale razne meščanske stranke, katere so se brigale le za to, da se je njim dobro godilo, dočim se za kmeta niso brigale. To so bili kakor pri nas klerikalci. Naposled se je začelo dani, kmet se je začel s pomočjo poštene narodne inteligence izobraževati v svojih visokih ljudskih šolah. Uspeh se je pokazal po nekaj letih. Dandanes ni Danska samo najbolj izobrazena, ampak tudi gospodarsko je na veliki stopnji in blagostanje je tam doma. Le pogledimo v čem koristi izobrazba. Vsi kmetijski pridelki gredo potom prekupčevalca v svet. Naši sejmi so polni italijanskih trgovcev, ki kupijo od našega kmeta živino, katero za masten

dobiček prodajo naprej. Tako stanje je tudi v drugih stvarih in še dobro, da pride kakšen prekupec, ker drugače leži blago doma. Če bi pa naš kmet razpolagal z gotovo izobrazbo, bi si znal sam pomagati. Le pogledimo spet na Dansko. Leta 1903 so prodali potom svojih zadrug kmetje 55% vse svoje živine sami v Anglijo in drugam, leta 1909 so že dosegli 66%, leta 1923 pa celo 81%. Lep napredek in tudi lep dobiček, ki so ga kmetje sami spravili v svoj žep. Isto je s prodajo masla; l. 1903 so prodali kmetje potom svojih zadrug 81% vsega masla kar so ga pridelali sami, leta 1909, 84% in 1923 že 86%. Tako je tudi v drugih panogah kmetijstva. Leta 1909 je dalo po svojih zadrugah 18% vseh kmetov preizkusiti mleko svojih krav, koliko maščobe ima vsakih 14 dni, da bi dognali katera krma da največ maščobe in katera pasma je najboljša, leta 1923 je dosegel procent takih naprednih kmetov nad 27. Ni čuda, da je potem razvoj kmetkega gospodarstva tako zelo

Prijazni glasovi iz zapadne in vzhodne cerkve.

Kmalu bo preteklo 1000 let, odkar traja veliko sovrašтво med zapadno (rimskokatoliško) in vzhodno (pravoslavno) cerkvijo. Slovonom sovražne vlade so netile ta razpor. Za našo državo bi bilo usodepolno, ako bi se razpor med krščanskimi brati, namreč med katoliškimi Slovenci in Hrvati in pravo-

slavnimi Srbi, nadaljeval. Zato mora vsak Jugoslovan z veseljem pozdraviti prijazne glasove, ki prihajajo zadnji čas v javnost od obeh strani.

Papež je imel nedavno nagovor na zastopnike zveze italijanske katoliške akademske mladine. Pri tej priliki je izrekel sv. oče

Pozor!

VSI bralci lahko dobijo po spodaj označeni izvanredno nizki ceni vse vrste obutev, osebno ali po povzetju. Vposlati je treba številko noge ali pa odtis stopala, širokost in višino noge, ter navesti obliko amerišk. ali šimi. Vrsta in oblika ter cene istim so:

Moški čevlji, ameriškanska oblika, visoki, črn boks	Din 175.—
Moški čevlji, šimi (špičasti) oblika, visoki, črn boks	Din 180.—
Moški čevlji, šimi (špičasti) oblika, nizki, črn boks	Din 160.—
Zenski čevlji, šimi (špičasti) oblika, visoki, črn boks	Din 175.—
Zenski čevlji, šimi (špičasti) oblika, nizki, črn boks	Din 141.—
Zenski čevlji, šimi (špičasti) oblika, s špango, črn ševro	Din 132.—
Zenski čevlji, ameriškanska oblika, visoki, črn boks	Din 166.—
Zenski čevlji, ameriškanska oblika, nizki, črn boks	Din 138.—
Zenski čevlji, ameriškanska oblika, nizki, črna teletina	Din 100.—
Fantovski visoki čevlji, črn boks, od 31—35	Din 105.—
Fantovski visoki čevlji, črn boks, od 36—39	Din 135.—
Fantovski polčevlji, črn boks, od 31—35	Din 90.—
Fantovski polčevlji, črn boks, od 36—39	Din 120.—

Pozor!

Dekliški visoki čevlji, črn boks, od 26—30	Din 100.—
Dekliški visoki čevlji, črn boks, od 31—35	Din 115.—
Dekliški polčevlji ali s špango, od 26—30	Din 70.—
Dekliški polčevlji ali s špango, od 31—35	Din 90.—
Otroški čevlji, od 18—21	Din 32.—
Otroški čevlji, od 22—25	Din 40.—
Otroški čevlji, od 26—30	Din 58.—
Za rujava čevlje je treba doplačati in sicer:	
Za moške in ženske visoke	Din 15.—
Za moške in ženske nizke	Din 10.—
Za fantovske in dekliške visoke	Din 7.—
Za fantovske in dekliške nizke	Din 5.—
Za otroške	Din 4.—

Detajlna prodaja Carl Pollak d. a., Ljubljana, Dunajska c. 23.

napredoval, ko vsak kmet z razumom dela in računa, kaj se mu najbolj izplača in kaj ne, kaj mu nosi dobiček in kaj zgubo. Tudi mi bomo morali stopati po poti danskega kmeta. Najpreje izobrazba, ki vzbuja zanimanje po novih stvareh, veselje do dela in poizkuševanja. Naša »društva kmetijskih fantov in deklet« imajo ta cilj, le žalibog, da jim sredstva tako primanjkujejo. Pri naših pristaših pogrešamo eno in to požrtvovalnosti. Res da so težki časi,

da ne more vsak dati večje vsote, toda nekaj malega bi si le lahko odtrgal, saj mu bo to obilo koristilo. Znan je izrek, da je treba za vojno tri stvari in sicer: denar in denar in zopet denar, mi pa pravimo za napredek je treba izobrazbe, izobrazbe in zopet izobrazbe.

Pri nakupu testenin zahtevajte vedno in povesod s a m o »PEKATETE«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge!

Novice in razno.

Novi ravnatelj državne kmetijske šole na Grmu inž. Anton P o d g o r n i k je nastopil svoje mesto, dne 3. t. m. Želimo mu, da bi v težkih razmerah in pomanjkanju, ki ga zavod sedaj preživlja, dosegel čim več uspehov.

Novi veliki župan ljubljanske oblasti g. dr. Fran Vodopivec je v soboto 5. t. m. prevzel svoje posle. Stranke bo veliki župan sprejemal vsak torek in petek od 10. do 13. ure izvzemši praznike.

Objava. Veliki župan mariborske oblasti, gospod dr. Fran Schaubach, je z današnjim dnem prevzel posle mariborske oblastne uprave. Stranke bode sprejemal vsak torek in petek v času od 10.—13. ure.

Za Predsednika upravnega sodišča v Sarajevu je imenovan Slovenec g. dr. Ferdo Prenj, priznan finančni strokovnjak in dolgoletni predsednik slovenskega kluba v Sarajevu.

Za našega konzula v Celovcu je imenovan dosedanji sekretar poslaništva na Dunaju Niko Mirošević.

Polmiliardno notranje posojilo. V finančnem ministrtvu se izdeluje zakonski predlog o notranjem posojilu 500 milijonov dinarjev, ki naj bi izključno služilo za graditev in popravo cest. Posebna svrha tega posojila je, da se z njim olajša brezposelnost in spravi v promet denar, ki radi splošne gospodarske krize leži v bankah.

Most v Tacnu pod Šmarno goro zaprt. Pretekli teden so pričeli z dviganjem nagnjenega deželnega mostu čez Savo v Tacnu. Do dovršitve teh del ostane promet preko mostu zaprt.

Carine prost uvoz čilskega solitra. Na predlog generalne direkcije carin je ministrski svet sklenil, da se od čilskega solitra ne bo pobirala uvozna carina dotlej, dokler ne stopi v veljavo zakon o splošni carinski tarifi.

Mariborska porota je pričela v ponedeljek, 7. t. m. s pomladanskim zasedanjem.

Oprostitev od taks. Finančno ministrtvo je oprostilo od taks Okrajni ribarski odbor v Ljubljani, Prostovoljno gasilno društvo v Celju in Dobrodavno društvo grafičnega delavstva v Ljubljani.

Izplačilo kupona 7% investicijskega posojila. Finančni minister je stavil ravnateljstvu državnih dolgov na razpolago znesek 17.4 milj. dinarjev za izplačilo enajstega kupona 7 odstotnega investicijskega posojila, ki zapade 15. marca. Iz-

plačila bodo vršile vse finančne delegacije, okrožne in okrajne finančne uprave, davčni uradi, Poštna hranilnica in pooblašene banke.

Konkurz je razglašen o imovini tvrdke »Jadran«, izvozna in uvozna družba z o. z. v Ljubljani. Prvi zbor upnikov 12. marca, terjatve je treba prijaviti do 30. aprila. Ugotovitveni rok 14. maja.

Italijanski konzularni urad na Sušaku. Na Sušaku se bo ustanovil italijanski konzularni urad, da bodo ljudje, ki sicer ne spadajo v obmejno cono, mogli dobiti vizum na Sušaku. Sedaj je treba dobiti namreč vsako dovoljenje od konzula v Zagrebu.

Zoper metljivost. Ministrstvo za kmetijstvo je nabavilo 2500 zavojev zdravil proti metljivosti. Ta zdravila se razdeli med uboge kmetovalce, pri katerih živini se je pojavila ta bolezen.

Nove tarife za osebni promet na železnicah. V prometnem ministrtvu je izdelan načrt za nove tarife za osebni promet na železnicah. Nove tarife imajo stopiti v veljavo meseca junija ali julija.

Obisk bolnikov drž. zdravilišča na Golniku. Občinstvo se opozarja, da so vsled širjenja hripe (influenca) obiski tukajšnjih pacientov do nadaljnjega prepovedani. Ukinitev te prepovedi se bo pravočasno priobčila. — Vodstvo zdravilišča Golnik.

Začasna oficijelna lista izrebanih dobitkov loterijske 2½% državne rente za vojno škodo na 3. zrebanju dne 15. februarja t. l. je interesentom na vpogled ob običajnih urah v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Cesta do carinarnice v Gornji Radgoni. Na zahtevo finančnega ministrtva se je gradbeni sekciji v Murški Soboti naročilo, da takoj prične z gradnjo nove ceste, ki bo iz središča mesta Gornje Radgone vodila do tamkajšnje carinarnice.

V Ljubljani je umrl visoko čislani in med občinstvom priljubljeni policijski poveljnik za Slovenijo Alojzij Slanovec.

Vprašanje carine prostega uvoza strojev. Iz Beograda javljajo, da namerava ministrtvo za trgovino in industrijo izvršiti neke spremembe v seznamu strojev, ki se izvršujejo v domači državi, in na podlagi zadnjih dognanj dovoliti olajšave uvoza strojev iz inozemstva.

Državna štipendija za dijake. Za drugo polvico meseca marca je sklicana posebna komisija, ki bo pregledala dospele prošnje za podelitev državnih štipendij dijakom na naših visokih šolah.

Zagoneten umor. Ob železniški progi Stara cerkev—Kočevje so našli prošli četrtek razmesarjeno moško truplo. V mrtvecu so spoznali Otona Kautskega iz Mlake. Imel je razbito lobanjo, iz katere so silili možgani, truplo pa je ležalo v mlaki krvi. Kakor so izpovedali domačini, je šel Kautsky na delo v »Tekstilno«, kjer je bil zaposlen. Kdo je izvršil zločin nad komaj 18 letnim mladeničem, še ni znano. Uvedena je preiskava in upati je, da pride morilec kmalu v roke pravice.

Samomor dijaka na Bledu. Di-jak, ki so ga našli v soboto na Rečici pri Bledu obešenega, je osemnajstletni Vinko Kuhar, dijak pete realke v Ljubljani. Kuhar je sin uglednega obrtnika iz Mokronoga. V Ljubljani je stanoval pri g. Graparju. Ker sta v petek izginila iz Ljubljane dva dijaka, se je podal na Bled sin g. Graparja, ki je ugotovil samomorilčevo identiteto. Kakor smo obveščeni, ni vzrok Kuharjevemu samomoru le slabo šolsko spričevalo, temveč mnogo bolj lahkomišelnost življenje, v katerega je Kuhar zadnja leta zašel. Za drugim pogrešanim dijakom Francem M. ni do sedaj še nikakih sledov.

Za izvoznike suhih gob. Tvrdka v Bordeauxu želi prevzeti zastopništvo za razpečevanje posušenega povrtja, gob, sadja itd. Naslov dobijo interesenti v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Mestni grbi. Svoječasno je notranje ministrtvo prepovedalo občinam vporabo lastnih grbov. Občine so se pritožile na Državni svet, ki je te dni odlok notranjega ministrtva razveljavil.

Ruski rdeči križ za žrtve potresa v Hercegovini in Dalmaciji. Glavni odbor Rdečega križa v Beogradu je prejel več telegramov iz Rusije, v katerih izražajo sočutje s prebivalstvom, prizadetim od potresa. Med drugimi so bili od Rdečega križa v Tiflisu, ki je poslal podporo 250 dolarjev, dalje od Rdečega križa v Minsku, ki je nakazal 150 dolarjev in iz Moskve, odkoder je bila istotako odposlana večja denarna podpora.

Hei ustrelila mater. Na Cetinju je Andja Peričeva z vojaško puško ustrelila svojo mater. Orožnikom, katerim se je mirno izročila, je izpovedala, da je z materjo živela v neprestanem prepiru. Opažati pa je na dekletu znake blaznosti.

Priseljevanje v Francijo. Francoska vlada je izdala naredbo, po kateri se mora vsakdo, ki se hoče priseliti v Francijo, izkazati z zdravniškim izpričevalom, da nima nobene nalezljive bolezniti niti nobenega duševnega efekta ter da je fizično zmožen za izvrševanje svojega poklica. V kratkem stopi razen tega v veljavo zakon, po katerem se bo moral podvreči vsak priseljenik ob prekoračenju meje zdravniški preiskavi od strani francoskega zdravnika.

TEDENSKI KOLEDAR.

Dnevi:

- 13. marca, nedelja: Rozina.
- 14. marca, ponedeljek: Matilda.
- 15. marca, torek: Longin
- 16. marca, sreda: Heribert.
- 17. marca, četrtek: Jerica.
- 18. marca, petek: Edvard.
- 19. marca, sobota: Sv. Jožef.

SEJMI

- 14. marca: Sv. Vid na Blokah, Dobrnič.
- 15. marca: Lož, Zdole.
- 16. marca: Peko pri Poljčanah.
- 17. marca: Mengeš, Trbovlje, Žužemberk, Škofja Loka.
- 18. marca: Stari trg pri Poljanah, Krško, Brusnice, Nova Štifta, Videm.

VREDNOST DENARJA.

Za 1 dolar	56.75 Din
Za 100 lir	249.— Din
Za 1 avstrijski šiling	8.— Din
Za 100 čeških kron	168.30 Din
Za 100 frc. frankov	22.50 Din
Za 1 zlato marko	13.49 Din
Za 1 švicarski frank	10.94 Din

Ostra kazen. Te dni je bil obsojen pred porotnim sodiščem v Skoplju bivši poštni upravnik Dušan Djurašković radi poneverbe 70.000 Din na 20 let težke ječe.

Silna vročina v Buenos-Airesu. Zadnje dni vlada v Buenos-Airesu silna vročina. 26. februarja je beležil termometer 37.2 stopinj vročine. Nekaj oseb je vsled sončarice umrlo, več jih je pa težko obolelo.

Škof Zadravec upokojen. Vojaški škof Zadravec, znan iz Windischgrätzove afere, je bil s 1. t. m. upokojen. Dobival bo 800 pengöv mesečne pokojnine.

Ukinitev redov in odlikovanj na Švedkem. Te dni je sklenil švedski parlament, da se ukinejo na Švedskem vsi redi in odlikovanja.

Rabindranat Tagore poseti Rusijo. Kot poročajo iz Leningrada, peseti Rabindranat Tagore sredi meseca maja sovjetsko Rusijo.

Dvoboj s sekirami. V Velikem Kitiču sta se zaradi ograje sporekla soseda Šaćir Bećir in Husejin Hasanović. Popadla sta vsak svojo sekuro, prihiteli so tudi drugi sosedje in se razdelili v dve fronti. Oba glavna nasprotnika Šaćir in Husejin sta tako obdelana s sekirami, da ležita v agoniji in se borita s smrtjo. Ostale borbe bo zdravil državni pravdnik.

Uvoz živine na Malto zopet dovoljen. Oblasti na Malti so razveljavile odredbo o prepovedi uvoza naše živine, ker so živinske kužne bolezni na Malti zadnje čase ponehale.

Izgredi proti židom na Rumunskem. Po vesteh iz Bukarešte so se pričeli v Bukarešti ponovni besni izgredi proti židom.

Napad razbojnikov na džamijo v Podgorici. Nedavno noč so neznan lopovi vlomili v džamijo v Podgorici, pobrali vse dragocenosti in džamijo zažgali. Požar, ki je istotako povzročil veliko škodo, je uspelo pogasiti. Zločincev pa orožniki še niso izsledili.

Eksport žita iz Rusije. V prvih sedmih mesecih letošnje žitno-eksportne kampanje — torej v mesecih julij, januar — so eksportirali Rusi 2.15 milj. ton žita, napram 1.6 milj. v lanskem letu in 1.7 milj. v letu 1923/24. Ruski eksport pšenice znaša sedaj 9 odstotkov svetovnega eksporta, »eksport rži 46 odstotkov, eksport ječmena 24 odstotkov. Rusko žito eksportirajo sedaj v 17 držav, v prvi vrsti v Nemčijo, Holandsko, Anglijo, Italijo, Dansko in Severno Afriko.

Na svatbi ustreljen. Iz Varšave poročajo: V selu Dobrowski se je poročil premožen kmet. Okoli polnoči se je pojavilo med veselimi svati par maskiranih s puškami oboroženih mož. Dejali so, da so prišli zato, da bi se nekoliko pozabavali. Kmalu nato je hotel eden od njih plesati z nevesto. Vsled tega je nastal prepir, tekom katerega je bil ženin ubit, nakar so možje s krinkami pobegnili. Policija je ugotovila, da gre za tri od neveste zavrnjene snubce.

Nečloveški sin. Iz Varšave poročajo: V Biskupicah je umoril neki odpuščen kaznjenelec Dunjec, ki je pravkar odsedel večmesečno ječo, ker je pretepel svojo 60-letno mater, svojega 70-letnega očeta in svojega svaka s sekuro, svojega brata in svoje sestre pa je smrtno nevarno poškodoval. Divjak je bil aretiran.

Drama dveh zaročencev. Svetozar Vučić v Tesliću je v letošnjem predpustu hotel poročiti svojo zaročenko Anko Maličevu, toda njeni starši niso pristali, ker da mora najprej starejša hči od hiše. Po dogovoru s svojo zaročenko je Svetozar nedavnega večera z dvocevko ustrelil najprej Anko, ki se je ta-

koj zgrudila mrtva, nato pa še sebe. Ker se mu je tresla roka, je strel odnesel Svetozarju pol desne rame in je fant še pri življenju. Grozno rano pa bo težko prebolel.

Ciklon v loirskem ozemlju. Te dni je besnel v loirskem ozemlju silen ciklon, ki je povzročil na 15 km širokem in 80 do 100 km dolgem pasu med Toursom in Vouvrayem ogromno škodo. Ciklon je odnašal strehe in rupal drevesa.

Draga kri. V neki varšavski bolnici je ležala na smrt bolna neka gospa Kerschbaum. Zdravniki so ugotovili, da jo je mogoče rešiti samo s pomočjo prenosa krvi. Njen mož, bogat žid, je objavil v varšavskih listih inserat, v katerem je ponujal 1000 zlotih za kozarec krvi. Oglasilo se je takoj 32 mož. Vsled velike konkurence je sklenil žid Kerschbaum, da priredi licitacijo. Pri licitaciji je zmagal bogoslovec Mendel Komandor, ki je prodal svojo kri za 700 zlotih. Prenos krvi je bil izveden, toda gospa Kerschbaum je kljub temu umrla.

Ženski polki v poljski armadi. Kakor sovjetske republike, ki so uvedle prve ženske bataljone, pričinja sedaj Poljska. Pilsudski je sklenil, da ustanovi v poljski armadi ženske polke. V poljskem vojnem ministrstvu se je vršila že pred par dnevi pod predsedstvom Pildudskega konferenca v to svrhu. Ženske se bodo uporabljale samo v zaledju, prostovoljno pa bodo lahko vršile službo tudi v fronti.

Cerkveni tat v spovednici. Ko je odprl te dni cerkvenik v neki pariški cerkvi vrata, je opazil, da so bili izropani vsi nabiralniki. Ko je preiskal vse kote, je našel v eni od spovednic možakarja, ki je bil navidezno zatopljen v molitev. Cer-

kovnik je poklical policijskega stražnika, ki je zbudil možakarja prav hitro iz pobožne molitve in ugotovil, da ima opravka s pobeglim kaznjencem in nevarnim tatom.

Shod budhistov v Moskvi. Te dni se je vršil v Moskvi pod vodstvom oficijelnih zastopnikov sovjetske Rusije »prvi shod budhistov«. Doselej se udeležujejo shoda delegati, ki so jih izvolili budhistični kongresi Rusiatov in Kohnukov, pričakujejo se pa tudi odposlanci iz Tibeta, Mongolije in specielni delegati iz Leningrada. Zborovanju predseduje Agran Dorjev. Zbor sklepa o pravilih za vodstvo budhizma v sovjetski Rusiji. V svojem otvoritvenem govoru je poudarjal Dorjev potrebo reorganizacije stare forme »čistega budhizma«, ki bi se dal prilagoditi zahtevam sovjetske države.

Železnice ne sprejemajo novih uslužbencev. Direkcija državnih železnic v Ljubljani objavlja: Po določbi prometnega ministrstva je direkcijam državnih železnic radi bližnje reorganizacije železniške službe sprejemanje v železniško službo brez izjem zabranjeno. Prošnje za sprejem se bodo brez navedbe vzroka odklanjale. Radi sprejema v železniško službo naj se torej do nadaljnjega nihče ne obrača na ustanove prometnega ministrstva.

Dobra vinska letina v Bolgariji. Lansko leto so pridelali v Bolgariji okrog 2.000.000 hektolitrov izvrstnega vina. Take dobre letine ne pomnijo dolga leta. Toda, ker je bil silno slab izvoz, so cene vinu zelo padle. To je imelo za posledico, da so pričeli piti na vse pretege, da le spravijo vino izpod nog. Veselice,

popivanje in rajanje se vidi povsod. Seveda pa sledi temu tudi večkrat pretep. V neki vasi pri Plovdivu je bilo ob priliki takega pretepa 16 ljudi ubitih in 36 ranjenih.

Ulica milijonarjev. Najbogatejša ulica na svetu je seveda v Ameriki in naravno v Newyorku. To je znamenita Park Avenna. V razkošnih palačah ob tej ulici žive sami milijonarji. Te družine potrosijo na leto 280 milijonov dolariev.

39 let v ječi. 11. maja 1889 je sodišče v italijanskem mestu Avelinu obsodilo 21 letnega fanta Noe Sarno na dosmrtno ječo, ker je umoril lastnega očeta. Mladenič se je pa v ječi tako dobro in skesano obnašal, da so ga te dni po 39 letih ječe izpustili na svobodo. Iz ječe je prišel že kot star mož.

Cigani — ljudožrci. V Moldavi na Slovaškem je bilo nedavno aretiranih več ciganov, ki imajo, kolikor je doslej ugotovljeno, na vesti devet umorov. Preiskava je spravila na dan, da so cigani štiri ali pet žrtev spekli in požrli. Do te ugotovitve je prišlo po naključju, ker komisija ni mogla najti vseh kosti umorjenih. Cigani so končno priznali, da so ljudi požrli, povedali so tudi, kateri njihovi tovariši so se pojedine udeležili. Vsled tega so bili vsi ti ljudožrci, kakor tudi ženske, ki so obed pripravile, aretirani. Vsega skupaj sedi sedaj v zaporu 26 ciganov — ljudožrciev.

Razburjenje proti Angliji. Angleško pismo v Moskvo je razburilo duhove čez mero. V nedeljo so imeli v vseh glavnih mestih Rusije velike kanske demonstracije proti Angliji. Moskovska garnizija je vložila pri vladi posebno spomenico, kjer pravi, naj se Britanija zaveda, da je garnizija pripravljena za pohod.

PODLISTEK.

Ivan Albreht:

Andrejev priboljšek.

Andrej je služil pri Martinčevih že leto in pol. Življenje pri Martinčevih je bilo prijetno; kajti oče Martinec je bil moder mož in mati Martinka je pazila na to, da je bilo vse v redu pri hiši. Ob času vstajati, ob casu k počitku, samo žlica je bila tako bolj majhna. Je namreč vedela mati Martinka, da človek ni za nič, če se enkrat prenájé. Lenoba in druge take slabe lastnosti ga začno obhajati. No, lenoba je pa vseh grodob grdoba.

Seve, volar Andrej je bil drugačnih misli. Pri kosilu in pri južini se je podvival, kar se je dalo. Hitel je tako, da je kar strigel z ušesi, pa mu je bilo le še vedno premalo. Zlasti nerodno je bilo zjutraj. Vstajati je bilo treba pred peto, poleti celo ob štirih, potem pa ni bilo do šestih nič za pod zob.

»Spak,« je mislil Andrej, »čez leto in pol bi lahko bilo malo priboljška!«

Rekel seve tega ni. Zdelo se mu je namreč, da beseda ne bi prav nič zalegla. Kajti mati Martinka tudi sama zase ni iskala priboljškov. Živela je kakor spokornica; kajti leta, ko človeka obhajajo izkušnje, so njej že zdavnaj odbežala. Bližal se

ji je že šesti križ. Ker ni bilo njeno telo nikoli blagoslovljeno z rodovitnostjo, ni imela svojih otrok. Zato je s posli ravnala bolj materinsko. Svarila jih je vsak korak, pazila na dekle in sploh imela v mislih njihov blagor. Le žlica, žlica je bila tako majhna, da Andreju nikakor ni moglo v glavo, kako je mogoče s tem živeti. Leto in pol, pa je že Andrej tako suh in dolg in prekljast, da se Bogu usmili.

Večkrat je že premišljeval, kako in kaj bi ukrenil. Mislil je že, da bi šel služiti drugam, pa je težko, kadar se človek enkrat hiše privadi.

Naposled jo je le iznašel. Lepa grahasta čopka je imela blizu drvarnice, čisto zadaj za listnikom, skrito gnezdo. Andrej je kuro čisto slučajno opazil, kako je lezla tja. Šment, Andrej počasi za njo, prav lepo previdno, da se živalica ne prestraši! Srečne oči: gnezdo je bilo polno jajc!

»Prav kakor nalašč,« si misli Andrej. »Jajčka so lepo skrita. Le nosi, čopkica, le nosi! Vsako jutro si privoščim eno ali dvoje. Počasi bo žel!«

Smuknil je dve jajčki v žep. Bilo jo še zgodaj zjutraj. Mikalo ga je, da bi ju kar tako izpil, kar sveži, pa si je premislil. Bolje bo, če ju ubije v kavo, bo več zaleglo.

Ko je dobil kavo, ki je bila precej črna, se je razveselil. Seve, mle-

ko pošilja mati Martinka v mlekarino. Pravi, da ni dobro preveč mleka, ker je človek zaslužen po njem. No, sladkor pa že celo ni, da bi ga človek kupoval. Zobe škoduje — je rekla mati Martinka — in pa želodec zapacka. Zato je kava bila črna, komaj za znanje pomešana s kapljico mleka. Pa si je mislil Andrej:

»Le dajmo! Sladkor škoduje, jajčka so pa dobra za zdravje!«

Tako se je veselil Andrej, pogledal previdno okrog sebe in hitro ubil obe jajčki v kavo. Mesto beljaka in rumenjaka je iz vsakega jajčka štrbunknilo v skodelico napol godno pišče.

»O ti vražja smola,« je zarentačil Andrej in hitel s kavo na lužo. »Zdaj pa vidim, da mi nikakor ni namenjen priboljšek!«

In je bila Martinka skrbna gospodinja in je s svojim budnim očesom vedno videla na vse strani. Zato je tudi opazila, da je nesel volar Andrej kavo na lužo. Šla je pogledat in opazila dvoje negodnih piščet.

»Križ božji,« je vzdihnila, »kaj si pa imel v skodeli?!«

»Kar ste mi dali,« je nejevoljno odvrnil volar.

»Kaj, piščeta v kavi da sem ti dala!? — Meta, Lenka, hoj, križ božji, deklini, kje pa tičita?!«

Dekli sta prihiteli na gospodinjin krič in začudeni poslušali zgodbo o piščetih.

»To sta se morali nekaj pregrešiti, da smo dobili tak čuden opomin. To je narejeno —«

Pri tem je gledala mati Martinka tako resno, da se Lenka, mlajša dekla, ki jo je imela Martinka najbolj rada, ni mogla več potvarjati. Vsa zardela je priznala, da ima na skrivaj Andreja rada in da je mislila na to, ko mu je nalivala kavo. Morda je zdaj prišlo to zavoljo te grešne misli —

Mati Martinka se je čudila, še bolj pa se je čudil Andrej. Šment, kje bi si bil mislil, da ga ima tako brhko deklo rado!?

Po temeljitem razgovoru je Andrej dobil drugo kavo. Bila je bolj bela in korenjaški kos kruha je bil zraven.

Nato ga je poklical v »kamro« oče Martinec, ki mu je povedal, da se z Lenko lahko vzameta, da ne bo pohujšanja.

Andrej je lovil sapo. Mislil je že, da bi povedal, kako je bilo s piščeti, a oče Martinec je dejal:

»Saj se ti ni treba bati. Če bosta pridna, bo po moji in ženini smrti vse vajino. Samo greha ne delašita.«

Seve, Andrej je bil pripravljen. In je kmalu dobil priboljšek: mlado ženo, ki je skrbno gledala na to, da ni bila žlica več premajhna...

Maščevanje komitov. Iz Štipa poročajo: V bližini sela Dvorišča so našli te dni umorjena kmeta Jergja in Jovana Rusloviča. Umorili so ju bolgarski komitaši. Žandarmerija je namreč zvedela, da sta zveze z bolgarskimi komitami. Zato ju je aretirala. Pri zaslišanju sta priznala, da sta skrila v hišni hiši dva komitaša več orožja

in municije, ki naj bi se uporabila ob priliki za spomlad nameranih komitskih vpadov v Južno Srbijo. Dejala sta, da ta ustregla zahtevi komitov, ker so jima ti, za slučaj, da ne bi hotela skriti orožja in municije, zagrozili s smrtjo. Ker je bila žandarmerija mnenja, da bo dobila komite lažje v pest, če pusti kmeta na svobodi, ju je naslednji

dan izpustila, nakar so ju komiti radi izdajstva kaznovali s smrtjo. Volkovi napadli avtomobil. Na cesti Beirut—Bagdad so napadli te dni volkovi neki avtomobil, ki se je moral vsled nekega defekta ustaviti. Volkovi so raztrgali vse štiri potnike, ki niso imeli pri sebi nobenega orožja. Radio-postaja v severni Sibiriji.

V severnosibirskem mestu Jensejski se gradi radio-postaja, ki bo vezala najbolj oddaljene severne kraje s Krasnojarskom. Ponarejeni ameriški bankovci. Zadnje čase so se pojavili v prometu ponarejeni ameriški bankovci po 20 in 5 dolarjev. Bankovci so ponarejeni tako spretno, da jih lahko težko spozna.

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Telefon št. 149, 968

Prešernova ulica 4

Pošt. ček. račun 13.853

(Ziro-račun pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. -- Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.

Narodni gospodar.

Mlekarska in sirarska zadruga v Šmiklavžu pri Laškem.

V nedeljo, dne 30. januarja se je vršilo pri nas gospodarsko zborovanje in posvetovanje glede poživljenja delovanja naše mlekarske in sirarske zadruge. Mlekarska zadruga je v našem kraju in v naših razmerah nekaj povsem novega in se mora vsled tega boriti še z velikimi težkočami in deloma celo s predsodki ljudstva. Vendar ima ta gospodarska ustanova vse naravne pogoje za obstoj in ker ima — kot edina enaka organizacija v laškem okraju — tudi pionirske namene je posebno velikega gospodarskega pomena, da se zadruga ohrani in da se ji pomaga s primerno podporo do nespešnega razvoja. Vodstvo zadruge se nahaja v zanesljivih in strokovno večjih rokah tolminskega naseljenca g. Stucina. — Naš kmet je ubožen in ima dohodke edino iz krave živine. Vendar pa se tudi reja volov in klavne živine spričo današnjih gospodarskih prilik le slabo spleča in je vsled tega zboljšanje naših dohodkov in našega gospodarstva iskati edino v — mlekarstvu. Hmeljarstvo, katerega se nadejavajo mnogi kmetovalci kot zadnje rešilne bilke oprijeti, je tudi le skrajno nezanesljiva in negotova stvar. — Mlekarska zadruga se je obrnila na okr. zastop s prošnjo za podporo. Le-ta pa je bila odklonjena z motivacijo, da okraj nima sredstev. Raditega se je zadruga potem obrnila s prošnjo na Velikega župana in na ministrstvo, ki bo gotovo vpoštevalo izredno važnost in bo razumelo tudi važnost, ki jo ima razvoj mlekarstva v naših siromašnih hribovitih krajih na Štajerskem. Nadejamo se vsled tega, da naša prošnja ne bo zaman. — Ob priliki tega zborovanja je predaval kmet

prof. Wernig iz Laškega o mlekarstvu in o drugih aktualnih gospodarskih vprašanjih. Stavljaj nam je za vzgled Gorenjsko, ki je prišla potom mlekarstva kljub slabšim naravnim pogojem razmeroma do precejšnjega blagostanja. G. Deželak iz Laškega nas je navduševal za kmet. zadržno delo in dam je poročal o vzlednem kmetijskem združništvu v Švici. Na predlog člana oblasne skupščine g. Deželaka iz Loč bi se naj v bodoče vršilo pri nas več specialnih gospodarskih predavanj, da bi se na ta način poučilo ljudstvo o vseh novjših sredstvih za potrebno povzdigo kmetijstva in predvsem živinoreje.

* * *

Metljavosti živine.

Čeprav se o imenovani bolezni v zadnjem času mnogo govori, prebrani in riše, je vseeno z ozirom na letošnji obseg bolezni potrebno, da se živinorejci stalno opozarjajo na varnost, da se pravočasno pripravijo za zdravljenje sumljive in bolele živine. Zbog stalno napredujoče živinozdravniške vede imamo danes na razpolago sredstva, ki v začetku bolezni sigurno pomagajo izločiti bolezen navadno tudi še v drugem stadiju, le v tretjem stadiju bolezni ni dosti upanja na uspeh. Glede postanka in razvoja bolezni se interesni ponovno opozarjajo na tozadevni poučni članek v »Kmetovalcu« z dne 15. novembra 1926. Temeljem izkušenj, dobljenih pri zatiranju bolezni v Prekmurju, dodam še sledeče:

Glede postanka bolezni se je ugotovilo, da je okužba živine možna tudi s suho krmo iz mokrih tal, čeprav je običajna okužba vezana na mokro pašo, svežo krmo in vodo z močvirnatih tal. Nadalje prispevajo mnogi živinorejci mršavost svoje živine letošnji prazni in slabi krmi, ki obstoji, kot v Prek-

murju, ponaiveč iz slame, ne slu-teč, da hira govedo za metljavostjo in to radi tega, ker ima žival komaj spremenjen apetit, je in prežvekuje skoraj do zadnjega. — Driskavost se dostikrat sploh ne pojavi, drugih očitih bolezenskih znakov tudi ni in to zavaja posestnika v zmoto, da pripisuje hiranje živali slabi krmi in ne pojavu metljavosti. Dostikrat je celo strokovnjaku težko ugotoviti bolezen s klinično preiskavo živali. V takem slučaju se s pridom poslužimo mikroskopa (drobnogleda), ki nas pouči o obstoju jajčec metulja v blatu. Mikroskop je seveda draga stvar in si ga živinozdravnik le redkokdaj more nabaviti. Navadno pa ima živinozdravnik priliki, poslužiti se mikroskopa v bližnji bolnici ali pa pri bližnjem znancu, zdravniku. V Ljubljani pa imamo sedaj veterinarsko bakteriološko postajo, kjer ima zlasti ljubljanska policia priliki, da dajo posestniki preiskati blato sumljivih živali. Za preiskavo zadostuje množina blata v velikosti lešnika ali oreha, pač pa je dobro, da se preišče komadič jutranjega opoldanskega in večernega blata. Tudi s preiskavo krvi — a to le v bakteriološki postaji — je možno, bolezen ugotoviti.

Pri obolelih brejih telicah in kravah se je v približno polovici slučajev primerilo, da je krava, odnosno telica zvrгла. V mnogih slučajih zvrženja zaostane trebilo, kar ima — če se isto ne odstrani pravočasno in strokovnjaško — nadaljnje kvarne posledice za žival.

Glede zdravljenja metljavosti se živinorejci opozarjajo na dobro preizkušeni preparat »distol«, s kojim se bolezen, ako še ni preveč napredovala, sigurno ozdravi. Posebna živinozdravniška komisija je v Skoplju preizkušala tudi francoski preparat »fužer žinu« in ugotovila iste ugodne rezultate kot z distolom. Cena francoskega preparata mi ni točno znana, baje je cenejši kot distol. A tudi cena distolu se da z posredovanjem živinozdrav-

nika znižati na 10 dinarjev za kapsulo — kot sem se v Murški Soboti prepričal. Vsako obolelo govedo dobi 4 kapsule distola na 100 kg žive teže. Ta obrok se razdeli na 4 dele za 4 dni zdravljenja. le pri breji in zelo obnemogli živini je večja previdnost na mestu in se ta rok nekoliko podaljša.

Nikakor pa ne poslušajte mazačev, ki svetujejo kot lek terpentina, žganje, napeljavo traka, vam govorejo o »žabci«, »vovčiču« itd. Ves v ta namen izdan denar je proč vržen.

Mogoče je na tudi, da se bolezen pri eni in isti živali kljub zdravljenju ponovi in to tedaj, če se distol ni dajal v predpisanih obrokih in v določenem roku. V izjemnih slučajih pa tudi ni izključeno, da se bolezen ponovi vsled okuženja suhe krme z ličinkami metulja. V takšnih primerih je vrlo dobro, da se sumljiva krma popari pred krmljenjem z slanin kropom. Sploh je sol strup za metljaje in se priporoča, pokladati živini sol kadar jo krmito s krmo iz močvirnatih tal, oziroma predno se živina žene na okužbe sumljivo močvirnato ali poplavljeno pašo. Na liter pitne vode se da v ta namen največ 5 gramov soli. Seveda zadostuje cenena živinska sol.

Končno še par besed o tem, kako bolezen v bodoče preprečiti. Nevarnost, da se bolezen v jeseni zopet pojavi, je tem manjša, čim manj bo padavin in poplav. Korenito pa se zlo iztrebi z drenažo, osuševanjem močvirnatih pašnikov, regulacijo potokov, rek itd. Ker se slednje na mah ne more zgoditi, se živinorejcem priporoča, da se ogibljujejo pašo na močvirnatih tleh, da živini ne pokladajo sumljive zelene krme in da pripravljajo tudi sumljivo, posušeno krmo na naveden način. Obneslo se je tudi polivanje okužbe sumljivih travnikov in pašnikov z apneno vodo in sicer 800 do 1000 kg apnenega beleža na hektar površine, ker uniči tako ličinke metljaja kot baje tudi polže-

prenosilce. Ponekod tudi z uspehom pobirajo in uničujejo polže, v kojih se zabubijo ličinke metljaja, kajti brez polžev tudi metljaj ni razvoje možnosti. Gnoj, ki vsebuje jajčeca metljaja, se ne sme uporabljati na mokrotnih travnikih in pašnikih. Metljaje vsebujoča je tra je treba uničiti, k večjemu veljajo še v prekuhanem stanju kot pasja hrana, ker so ličinke metljaja prilepljene na spodjem delu biljke, se priporoča tudi, da se pase živina na sumljivih pašnikih le v redkih krdelih in ne v številni čredi, da bi žival ne bila prisiljena, popasti travo do golega.

Lažje in ceneje je, bolezen odvracati kot jo zdraviti.

F. K., žvinozdravnik.

Navodila za odmero davkov v letu 1927.

V poslednjem času se ponavljajo časopisni napadi na finančnega delegata v Ljubljani, češ, da je izdal davčnim oblastvom tajna navodila, da naj izterjujejo davčne zastanke z vso ostrojtjo, da morajo za leto 1927 odmeriti davke v dosegani višini. Z ozirom na to objavlja finančna delegacija uradno, da je izdala letos eno samo okrožnico z dne 11. februarja 1927, št. I A 821, ki se glasi dobesedno:

»Da bo priredba osebnih davkov tudi letos pravočasno končana, naročam naslovom:

1. Da predpriprave za priredbo dohodnine za davčno leto 1927 tako pospešijo, da bodo mogli sklicati cenilne komisije za cenilne okraje manjšega in srednjega obsega že meseca maja t. l., za cenilne okraje večjega obsega pa najkasneje julija t. l. Do teh terminov je odmeriti rentnino po napovedi. Izkaze o številu stavljenih odmernih predlogov naj mi naslovi predlagajo točno na dan 1. in 16. vsakega meseca izza dne 16. marca 1927 in sicer na dosedanjem obrazcu.

Proti predpisu dohodnine za leto 1927 vložene prizive naj naslovi inštruirajo in obravnavajo tako pravočasno, da jih bo imela delegacija od oblastev manjšega in srednjega obsega koncem avgusta, od oblastev večjega obsega pa najkasneje koncem oktobra t. l. že v rokah.

2. Zaradi pravočasnega dokončanja priredbe davka na poslovni promet in davka od zasluzka telesnih delavcev opozarjam naslove ponovno na v tukajšnjih odlokih z dne 1. decembra 1926, št. I A 6799

in z dne 6. oktobra 1925, št. 2201 odrejene termine in sicer za davek na poslovni promet 30. april, davek na ročno delo pa 15. marec.

Hišnim poslom, ki so zaposleni izključno v zasebnem gospodinjstvu, naj naslovi v smislu drugega odstavka točke 4. razglasa delegacije z dne 6. oktobra 1925, št. 2201/1, »Uradnega lista« št. 318/95 z dne 12. oktobra 1925 uradoma izločijo eno tretjino ugotovljenega letnega zasluzka kot odškodnino za čezurno delo in davek odmerijo le tedaj, če ostanek presega 5000 dinarjev.

Delegat ministra financ:

Dr. Šavnik I. r.

* * *

Zopetna oddaja državnih subvencijskih mrjascev v mariborski oblasti. Ker se je posrečilo zagurati zopet nekaj sredstev v gornji namen, se bo tekom meseca maja oddalo nekaj državnih subvencijskih mrjascev ob običajnih pogojih. Kdor se za to zanima, naj se prijavi pri okrajnem živinorejskem referentu (uradni veterinar ali ekonom) radi podrobnih informacij. Ondi dobi tudi predpisano fiskovino za prošnjo (zavezo pismo). Prošnje morajo biti najkasneje do 15. aprila vložene pri glavarjih; na poznejše se ne more ozirati.

Dvodnevni kmetijski tečaj pri Šmarjeti ob Pesnici, ki se je vršil dne 8. in 9. februarja, je v vsakem oziru uspel prav dobro. Kmetijska družba nam je poskrbela dva predavatelja, obl. kmet. ref. g. inž. Zidanška in srezkega kmet. ref. g. Župana. Prvi je prav zanimivo predaval iz svojih lastnih izkušenj o travništvu, o hlevih in gnojničnih jamah, o živinoreji ter je eno uro posvetil tudi hmeljarstvu, za katero je tu precej zanimanja. Drugi predavatelj je govoril o sadjereji in vinoreji. Prvi dan je štela udeležba 100 udeležencev; za drugi dan so radi predavanja o svinjoreji in perutinstvu bile vabljene osobito gospodinje. Drugi dan je došlo polovica žen in deklet. Ob sklepu tečaja nas je posetil še priznan kmetijski strokovnjak, ravnatelj vinorejske šole v Mariboru, g. Zmavec ter nas v enournem, poljudnem in s primernim humorjem upletenim predavanjem poučil o raznih boleznih in pogreških vina. Tečaj je otvoril in sklenil s prisrčno zahvalo gg. predavateljem naš šolski upravitelj g. M. Vanda. Izredno lepa udeležba, mnoga vprašanja udeležencev za

pojasnila so dokaz, da naši kmetovalci resno streme po nadaljnji kmetijski izobrazbi. Zahvaljujemo se gg. predavateljem in Kmetijski družbi s prošnjo, da se nas še večkrat spomnijo s takimi tečaji.

Sejem krzna se ponovno vrši dne 21. t. m. na velesejmu v Ljubljani. Zadnji tak letošnji sejem meseca januarja je bil zelo ugoden in so oni lastniki koč divjih živali, ki so jih zaupali v prodajo Lovski zadrugi ali Velesejmu, svoje blago prodali povprečno za 100 Din pri koži dražje kot sicer raznim prekupcem. Kdor ima še takega blaga, naj ga nemudoma pošlje v Ljubljano na velesejem. Za kupce je poskrbljeno.

Živinski sejem v Ljubljani. Živinski sejem, v sredo 2. marca je bil zelo dobro obiskan. Prignanih je bilo 113 volov, 56 krav, 7 telet, 474 konj, 6 žrebet in 87 prešičkov za rejo. Prodano: 62 volov, 30 krav, 6 telet, 91 konj, 4 žrebeta in 74 prešičkov za rejo. Cene: voli I. do 9, II. do 7,50, III. do 6,50; teleta: 10 do 11,50, krave debele 5 do 6, krave klobasarice 2,50 do 3 Din kg živa teža. Konji po kakovosti 500 do 4000 Din komad, prešički za rejo 175 do 300 Din. Kupčije so bile živahne. Inozemstvo ni kupovalo.

Poljedelska razstava v Pragi. Kakor vsako leto priredi tudi letos Poljedelsko združenje Češkoslovaške republike v dneh od 14. do 22. maja znano poljedelsko razstavo v Pragi. Cilj razstave je nuditi splošno sliko razvoja poljedelstva in razvoja poljedelsko-industrijskega v celi republiki, delovati k nadaljnemu napredku poljedelstva, posredovati direktno stik izdelovalcev s konsumenti in podpirati razmnožitev produkcije. Razstava je razdeljena na številne skupine in sicer: rastlinstvo in poljedelstvo, sploh gospodarstvo, živalstvo, poljedelska industrija, poljedelski stroji, zadrugarstvo itd. Poleg tega bodo prirejene še razne posebne razstave itd. Posetniki te razstave imajo na čls. železnicah 33% popusta.

Koliko smo pridelali sladkorja? Naše sladkorne tovarne so izdelale 7.001 vagona sladkorja. Od te celokupne množine odpade na sladkorno tovarno v Vel. Bečkerek 1535 vagonov, na tovarno v Novem Sadu 1399 vagonov, v Crvenki 1304 vagone, v Osjeku 696 vagonov, v Cupriji 579 vagonov, v Belem Manastirju 561 vagonov, v Beogradu 547 vagonov in na tovarno v Usori 380 vagonov

Licencovanje bikov.

V času od 7. marca do konca maja se vrši toletno licencovanje bikov po vseh okrajih mariborske oblasti. Ker je licencovanje bikov najvažnejši oblastveni posel na polju povzdige živinoreje, je treba zanj zainteresirati tudi širšo javnost. Namen licencovanja je sledeči: Iz celotnega števila bikov se odberejo oni, ki po zunanjosti in po poreklu povsem odgovarjajo namenu zboljšanja govedoreje. Samo lastniki teh bikov dobijo dopustnico in s tem dovoljenje, da jih smejo uporabljati za splošne plemenske svrhe proti primerni odškodnini. Pripuštanje nelicencovanih bikov je prepovedano in se kaznuje z denarno globo 10 do 250 Din. Zato je potrebno, da prižene vsakdo svojega nad 1 leto starega bika v pregled in morebitno licencovanje. Da se olajša onim požitvovalnim kmetovalcem, ki drže dobre plemenske bika, za občo blagostanje prevzeto breme, so določene denarne nagrade. Kot častno priznanje za vzgojevalce najlepših bikov so določene diplome ministrstva za kmetijstvo in pohvalnice velikega župana. Ob priliki licencovanja se vrši povsod tudi kratko strokovno predavanje o smernicah za povzdigo živinoreje. Naj se zanima, jo za to prireditelj tudi oni gospodarji, ki sami nimajo bika. Največje važnosti je licencovanje bikov tudi za vsa občinska predstojništva. Med glavne naloge občin spada tudi skrb za zadostno število licenciranih bikov. Štajerski govedorejski zakon z dne 17. aprila 1896 določa v tem oziru sledeče: »Ako ne zadostuje v občini broj spuščalnih bikov, katere imajo zasebniki v splošno uporabo, dolžna je ista, da preskrbi za nabavo in vzdrževanje še potrebnih bikov.« S tem imajo občine velike izdatke, k katerim še pridejo stroški za naknadno licenciranje takih občinskih bikov. Zato naj pridobi vsaka občina čimveč zasebnikov za držanje bikov, katerih je treba na vsakih 80 — 100 krav najmanj po enega. Licencovanja se vršijo po podrobnem sporedu, katerega sestavi okrajni odbor, odnosno srezki poglavar. Ta spored se objavi po vseh občinah.

* * *

»Grozni sukač«

brošurica s podobami v barvotisku o najhujšem živalskem škodljivcu vinske trte (seneni črv in kiseljak), ki jo je po nalogu vinarskega in sadjarskega ouseka Kmetijske družbe v Mariboru priredil direktor Andrej Zmavec, je izšla in se je poslala na ogled vsem merodajnim oblastim in ustanovam, da na to potrebno navodilo za zatiranje škodljivca opozarja, o naše vinarje. v brošuri je točno in jasno povedano vse, kar je treba o grozdnem sukaču vedeti in kako je postopati, da se obvarujemo milijonske škode, ki nam jo sicer tako majhna živalca vsako leto povzroča. S tem izdanjem se je Vinarski in sadjarski osek stekel veliko zaslugo in se bodo na njem bogato okoristili vsi vinarji, ki bodo posvečali temu važnemu vprašanju potrebno pozornost po navodilih v knjižici. Naročila sprejemata in brošurico razpošiljata navedeni osek in direkcija srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Cena s poštnino vred: pri skupnih naročilih (najmanj 10 komadov) samo po Din 2,50 za komad, pri posameznih naročilih pa po Din 5.—. Vsaki pošiljki se priloži položnica z navedbo zneska zanj. Ker je brošura označena s tekočim številom »1« in časom izdavanja »februar 1927«, se nam s tem obeta izdajanje še nadaljnjih takih strokovnih razprav.

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošne hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzjavke »Kmetijski dom«. Telefon št. 591

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poroštvo ter zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje
vloge na
knjižice
6%
brez od-
povedi
Čistih
Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12.1/2 in od 3.—4.1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

Najboljši in najtrpežnejši šivalni stroji za čevljarje, sedlarje, obrt in industrijo so edino

»ADLER«

cilinder flahštep in levoročni stroji. - Najnižje cene. - Ugodni plačilni pogoji, tudi na obroke. - Večletna garancija.

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA.

blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Od dobrega najboljšo je švicarski pletilni stroj 'DUBIED'

Vabilo

na

XXXI. redni občni zbor

Posojilnice za sodni okraj velikolaški in okolico,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

ki se vrši

v nedeljo, 27. marca ob 9. uri dop. v posojilniški pisarni v VELIKIH LAŠČAH št. 28.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1926.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Odobritev obrestne mere za leto 1927.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ob določeni uri ne bil ta občni zbor sklepčen, se vrši po smislu § 36. pravil pol ure pozneje brez ozira na zastopane deleže in navzoče zadržanike drugi občni zbor v istih prostorih in z istim dnevnim redom.

Načelstvo.

Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost vsake vrste rabite

Hočevarjevo aromatično **ŽELEZNATO TINKTURO**

Najboljše in najcenejše okreplilo od duševnega in telesnega dela izmučenim. 1/2 steklenica 20 Din. Ker je porabiti za uspešno zdravljenje 3 steklenice po vrsti in radi cenejše poštne, razpošiljam v zabojih po 3, 6, 8 in 12 steklenic. Izdeluje in razpošilja samo LEKARNA MR. STANKO HOČEVAR, VRHNIKA št. 30. V zalogi vsa druga zdravila!

Drevesničarska zadruga v Dorfarjih pošta Škofja Loka

Je začela z oddajo visokodebelnih

SADNIH DREVESC.

Jablane: Pisani kardinal, Jakob Lebel, bobovec, šampanska reneta in več drugih plemenitih vrst. Hruške: Vinske mošnice, rumenke, tepke in razne druge vrste. Cena jablanam je: I. vrsta 10 Din, II. vrsta 8 Din, III. vrsta 5 Din za komad. Cene hruškam: I. vrste 12 Din, II. vrste 10 Din za komad. Vse cene veljajo z ovojilno vred franco kotodvor Škofja Loka. Manj kot 30 komadov drevesc se ne razpošilja. —Naročila sprejema zadruga

„Težakovo hranilno in zdravilno olje za živino“

je najboljšo sredstvo za okrepitve zahirane živine, o čemur govori že več sto pohvalnic. — Naročite za poskušnjo vsaj eno rečko od 5 kg za Din 125.— pri tvrdki

M. Težak, Zagreb, Gunduličeva 13

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.

LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo:

Premog, domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst.

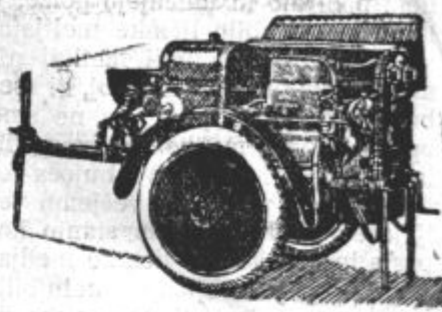
Koks, livarniški, plavčarski in plinski. Briketi.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta 15/1.

GASILNA DRUŠTVA pozor!

Motorna brizgalna 60 m³ na uro do 60 metrov višočine. Motor: 4 cilindre z 22/36 HP. Vse auto-brizgalne 30-40%, ceneje kot konkurenčni izdelki dobavlja zastopstvo Renault

A. LAMPRET, Duvajska c. 22.

V PRAGO

na

14. MEDNARODNI VELESEJEM

ki se vrši

od 20. do 27. marca 1927 odpotujejo

posetniki lahko že 10. marca

50% popust

pri osebnih in brzovlakih na jugoslovanskih in čehoslovanskih železnicah.

Brezplačna pojavnica in legitimacije se dobijo pri

MATELIČ & CO. Čehoslov. konzulat LJUBLJANA, Kongresni trg 1. v LJUBLJANI, Breg 8.

Pušenje je strup!

Vsakdo se more odvaditi ali omejiti zdravju škodljivo kadenje z uporabo dr. Rascher-jevih Putsch-tablet. Zavoj po 30 in 42 Din v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah ali pri

»Auroric k. d., Kamenica 188 (Srem).

Modra galica.

Vsem odjemalcem modre galice nudimo za bližajočo se sezijo najboljšo modro galico, 98-99%, po cenl Din 7.20 franko Ljubljana, proti takojšnjemu naročilu.

Javite koliko galice rabite.

EKONOM, osrednji gospodarski zadrugi v Ljubljani r. z. z. o. z.

Kmetško dekle,

staro 28 let, s kuhinjsko šolo, vajeno vseh del na posestvu in gošpodinjstvu, z do 500.000 K, želi poročiti primernega fanta z dežele, ki ima ali bo imel svoje posestvo. Samo resne ponudbe, po možnosti s sliko, poslati upravi »Kmetškega lista« pod šifro »Pomladc.

Najboljše in zato najcenejše kupite edino le pri

Josip Petelinc

pletanine, majce, volno, žepne robce, kravate, palice, nahrbtnike, spodnje hlače, otroško trikot perilo, kompletne potrebščine za čevljarje, krojače, sedlarje in šivilje

v Ljubljani ob vodi, blizu Prešernovega spomenika.

Na veliko in malo!

PRODAM ca 1000 kilogramov lepih

orehov

in dva vagona sladke, zdrave krme.

Andrej Juršič, Makole.

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Stanje hranilnih vlog nad Din 65.000.000-

V LASTNI PALAČI NARODNI DOM

Stanje glavnice in rezerv nad Din 4.000.000-

Sprejema hranilne vloge. — Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnici: MARIBOR -- ŠOŠTANJ.